

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/44/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118208391
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2118208391.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Peter Duman, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. I., nar. XX.XX.XXXX, adresa ako matka, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - matky: N. I., nar. XX.XX.XXXX, adresa I. XX, XXX XX Y., zastúpená: Marián Galbavý, advokátska kancelária s.r.o., IČO: 51436108, Kapitulská 6, Trnava, a otca: Z. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/X, N. Y., zastúpený: JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., Žilinská 14, Bratislava, o návrhu otca na zverenie maloletej Nely do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, o návrhu matky na zvýšenie výživného a iné, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 22.10.2020, č. k. 21P/60/2018 - 267, takto

rozhodol:

I. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku I potvrdzuje.

II. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku II mení tak, že vyživovacia povinnosť otca k mal. J. sa zvyšuje zo sumy 130 € tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletej mesačne za obdobie od 05.11.2018 sumou 200 € k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

III. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku III mení tak, že otcovi sa povoľuje, aby zročné výživné za obdobie od 05.11.2018 do 31.08.2021 v sume 1.347,74 € splácal spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 60 € k rukám matky počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku až do zaplatenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

IV. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa v časti prvej vety výroku IV mení tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou J. každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 14.30 hod. do nedele do 18.30 hod. a každý párny kalendárny týždeň od stredy od 14.30 hod. do štvrtka do 19.00 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme v školskom zariadení a po ukončení styku ju odovzdá matke v mieste jej bydliska.

V. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa v časti druhej vety výroku IV týkajúcej sa letných prázdnin mení tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou J. každý párny kalendárny rok od 01.07. od 10.00 hod. do 15.07. do 19.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 15.08. do 19.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 15.07. od 10.00 hod. do 29.07. do 19.00 hod. a od 15.08. od 10.00 hod. do 29.08. do 19.00 hod.

VI. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Trnava z 11.12.2012, č. k. 16P/62/2012-87 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 10.07.2013, č. k. 11CoP/21/2013-126 v časti vyživovacej povinnosti a úpravu styku.

VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol takto:

„I. Návrh otca na zverenie maloletej J. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov sa zamietá.

II. Výživné otca na maloletú J. sa zvyšuje zo sumy 130 eur mesačne na sumu 230 eur mesačne s účinnosťou od 05.11.2018, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

III. Nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 05.11.2018 do 31.10.2020 vo výške 2.386,84 eur sa otec zaväzuje uhradiť v mesačných splátkach po 67 eur splatných ako bežné výživné počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

IV. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletou J. každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 14.30 hod. do nedele do 18.30 hod. a každý páry kalendárny týždeň v stredu od 14.30 hod. do 18.30 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme v školskom zariadení a po ukončení styku ju odovzdá matke v mieste jej bydliska.

Počas vianočných sviatkov je otec oprávnený stýkať sa s maloletou J. každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 18.30 hod. do 28.12. do 18.30 hod., každý páry kalendárny rok od 30.12. od 18.30 hod. do 5.1. nasledujúceho roka do 18.30 hod., počas letných prázdnin každý páry kalendárny rok od 01.07 od 10.00 hod. do 08.07. do 19.00 hod., od 15.07 od 10.00 hod. do 22.07. do 19.00 hod., od 01.08 od 10.00 hod. do 08.08. do 19.00 hod., od 15.08 od 10.00 hod. do 22.08. do 19.00 hod., počas letných prázdnin každý nepárny kalendárny rok od 08.07 od 10.00 hod. do 15.07. do 19.00 hod., od 22.07 od 10.00 hod. do 29.07. do 19.00 hod., počas letných prázdnin každý nepárny kalendárny rok od 08.08 od 10.00 hod. do 15.08. do 19.00 hod., od 22.08 od 10.00 hod. do 29.08. do 19.00 hod., počas veľkonočných prázdnin každý páry kalendárny rok od štvrtka od 10.00 hod. do soboty do 19.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od nedele od 9.00 hod. do utorka do 19.00 hod., počas jarných prázdnin každý páry kalendárny rok od pondelka od 10.00 hod. do piatku do 19.00 hod., počas jesenných prázdnin každý nepárny kalendárny rok od štvrtka od 10.00 hod. do piatku do 19.00 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku ju odovzdá matke v mieste jej bydliska.

V. Vo zvyšnej časti sa návrh matky zamietá.

VI. Súd mení rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 16P/62/2012-87 zo dňa 11.12.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/21/2013-126 zo dňa 10.07.2013 v časti výšky výživného a úpravy styku.

VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

VIII. Otec je povinný zaplatiť náhradu trov konania štátu vo výške 303,87 eur tunajšiemu súdu do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Súd prvej inštancie vychádzal z vykonaného dokazovania, z ktorého zistil tento skutočný stav:

3. Rozsudkom z 11.12.2012, č. k. 16P/62/2012-87 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 10.07.2013, č. k. 11CoP/21/2013-126, bolo rozhodnuté tak, že súd manželstvo účastníkov rozviedol, maloletú J. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok budú obaja rodičia, otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej J. sumou 130,- € mesačne a styk upravil tak, že otec je oprávnený sa stýkať s maloletou J. každú páry sobotu v mesiaci v čase od 9.00 hod. do 11.30 hod., každú páry nedeľu v mesiaci v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny štvrtok v mesiaci v čase od 17.30 hod. do 19.00 hod., pri prvých 20 zrealizovaných stykoch za prítomnosti matky, potom bez jej prítomnosti. Súd vychádzal zo skutočností, že matka s otcom nežili v spoločnej domácnosti, maloletá žila s matkou, otec žil sám v 2-izbovom byte, za ktorý mesačne platil výdavky vo výške 120 €, splácal hypotekárny úver vo výške 48.300 € v mesačných

splátkach po 321 €. Otec bol zamestnaný u zamestnávateľa N. S., s.r.o., I. cesta XXXX/XXX, K. ako majster s priemerným čistým mesačným zárobkom 909 €. Matka žila v 4-izbovom byte v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, bola s maloletou J. na materskej dovolenke, jej príjmom bol rodičovský príspevok vo výške 194,70 € a rodinné prídavky vo výške 22,54 €. Maloletá J. bola zdravá, mala potreby primerané jej veku, mimoriadne zvýšené náklady nemala. Obaja rodičia iné vyživovacie povinnosti nemali. Maloletá v auguste 2013 dovŕšila 2 roky. Odvolací súd dospel k názoru, že ak matka dostane od otca výživné vo výške 130 €, rodinné prídavky na maloleté dieťa vo výške 22,54 €, bude mať pre maloletú dostatok finančných prostriedkov, potrebných na zabezpečenie výživy a výchovy primerané aj veku maloletej, ktorá možno povedať je vo veku útlom s tým, že do budúcnosti, ako bude maloletá rásť, budú sa zvyšovať aj náklady, bude sa úmerne veku zvyšovať aj vyživovacia povinnosť otca. Odvolací súd bol teda názoru, že z príjmu 909 € bez problémov môže otec prispievať na výživu svojej dcéry sumou 130 € mesačne. Od júla 2012 sa otec v prítomnosti matky s maloletou stretol 7-krát, s prihliadnutím na útlý vek maloletej, na jej naviazanosť na matku bolo potrebné, aby sa realizovali styky za prítomnosti matky počas prvých 20 stykov. Správou procesného opatrovníka z prešetrovaných pomerov v domácnosti otca aj matky mal súd prvej inštancie za preukázané, že otec aj matka majú vytvorené vo svojej domácnosti vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa. Obaja rodičia sú spôsobilí maloletú vychovávať, keď znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že každý z rodičov má v možnostiach svojej osobnosti predpoklady k výchovnému a citovému pôsobeniu na dieťa, ani u jedného rodiča neboli zistené také poruchy, ktoré by negatívne ovplyvňovali vývin maloletej. Obaja rodičia majú zároveň o osobnú starostlivosť o maloletú záujem. Zároveň bolo pri znaleckom vyšetrení preukázané, že maloletá, ktorá je v súčasnosti v osobnej starostlivosti matky, je silno citovo naviazaná na matku, rodinu pre ňu predstavuje len jej spojenie s matkou. Matka predstavuje pre dieťa najbližšiu vzťahovú osobu. K otcovi má maloletá vybudovaný vzťah, ale tento je komplikovaný okolnosťou, že vzájomný vzťah rodičov je konfliktný, čo si maloletá uvedomuje. Maloletá sa primkla k matke a vyjadruje k nej jednoznačnú lojalitu. Znalčka nezistila, že by dieťa prežívalo v prítomnosti otca inhibujúci strach, cíti sa s ním v podstate dobre, vedia si spoločne urobiť zaujímavý program. Maloletá však cíti tlak zo strany otca na striedavú osobnú starostlivosť a zároveň si uvedomuje matkin odmietavý postoj. Otca nechce raniť a nahnevať, preto sa v dôsledku intrapsychického konfliktu vyjadruje pred každým rodičom inak. Maloletá pri znaleckom vyšetrení priamo pred otcom vyslovila, že nechce byť zverená do striedavej osobnej starostlivosti a tento svoj názor jednoznačne prezentovala aj pri svojom výsluchu na súde prvej inštancie, kde rovnako ako u znalkyne uviedla, že počas víkendového pobytu u otca jej chýba matka. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že intelektové schopnosti maloletej sú v pásme lepšieho priemeru až nadpriemeru a je schopná vyjadriť svoj postoj k bežným životným situáciám vo vzťahu k osobnému životu. Otec tvrdil, že maloletá mu povedala, že by chcela striedavú osobnú starostlivosť. Znalčka pri vyšetrení zistila, že dieťa je aktuálne vystavené intrapsychickému konfliktu lojality, prežívanie ktorého je pre dieťa záťaž. Dieťa nechce raniť ani jedného z rodičov a každému povie to, čo chce počuť. Otcovi prisľúbila striedavú osobnú starostlivosť, ale pritom ju nechce. Je to ochrana pred jej vlastnou úzkosťou, lebo nevie, čo má robiť, je to pre ňu nepríjemné a hľadá najľahšiu cestu. Ona si intrapsychický konflikt neuvedomuje, vníma to ako nepríjemné. Znalčka na maloletú netlačila, aby v bodoch odôvodnila, prečo nechce striedavú osobnú starostlivosť, lebo by to pre maloletú bolo traumatizujúce. Znalčka to ako psychologička pochopila. Znalčka nezistila priame ovplyvňovanie maloletej matkou, pripustila len ovplyvňovanie výchovou, keďže žijú v spoločnej domácnosti. Otec tvrdil, že matka maloletú bije za známky. Znalčka nezistila fyzické trestanie maloletej matkou, matka aj maloletá to popreli, pričom zhodne pripustili, že matka maloletú slabo udrela po zadku a občas zvýši na maloletú hlas, ale maloletá má samé jednotky, dvojku mala len raz, preto dôvod na trestanie za známky tu reálne nie je. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že rodičia nie sú jednotní ani v spôsobe vzdelávania maloletej, resp. v príprave na vyučovanie, keď otec žiada, aby maloletá vedela učivo povedať vlastnými slovami a matka chce, aby sa maloletá naučila učivo naspamäť, čo podľa tvrdenia maloletej vyžaduje pani učiteľka. Maloletá v škole výborne prospieva, učí sa na jednotky, preto dvojkoľajnosť pri príprave na vyučovanie by narušala stabilitu výchovného prostredia a toto nie je v záujme dieťaťa. Aktuálny model starostlivosti predstavuje pre dieťa stabilitu výchovného prostredia. Rodičia nemajú rovnaký názor ani na záujmovú činnosť maloletej, a to krúžok hip-hopu, ktorému sa maloletá úspešne venuje a ktorý je pre ňu samotnú veľmi dôležitý a s ktorým by nechcela skončiť. Matka maloletú v tomto plne podporuje a vodí maloletú v utorok a štvrtok na tréningy, cez víkendy na vystúpenia. Otec tento krúžok síce toleruje a podľa pokynov matky dcéru na vystúpenia dovezie, avšak dcéra cíti, že otec ju v tom úprimne nepodporuje, je smutná, že otec nechodí na jej dôležité vystúpenia, že sa nechcel stretnúť s jej trénermi na ich žiadosť. Matka aj maloletá vyjadrili obavu, že v prípade striedavej osobnej starostlivosti by maloletá s hip-hopom skončila a aj znalčka odporučila otcovi zmeniť

prístup k tomuto krúžku maloletej. Maloletá si už sama uvedomuje, že v prípade zverenia do striedavej osobnej starostlivosti by musela z domácnosti otca v U. cestovať do školy v Y. a späť a že teraz býva pri svojej škole, čo pri výsluchu sama verbalizovala a označila za jeden z dôvodov odmietania striedavej osobnej starostlivosti. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že vzájomná komunikácia rodičov je značne narušená, konfliktná a limitovaná, navzájom prevláda nedôvera, devalvácia, nerešpektovanie významu a úlohy druhého rodiča v živote dcéry, predstava o negatívnom až deštruktívnom vplyve na jej život, čo vyplynulo z psychologickéj správy ÚPSVaR Trnava. Znalkyňa konštatovala, že vzťahy medzi rodičmi sú tenzné až konfliktné, obaja majú sklon k súťaživosti, obaja sú silné osobnosti, ktoré keď sa stretnú, nie je možná dohoda. Z výsluchu rodičov mal prvoinštančný súd preukázané, že obaja majú pocit, že ten druhý je direktívny, neakceptujú výchovné metódy toho druhého, navzájom si vyčítajú nedostatky, obviňujú sa a nerešpektujú sa. Znalkyňa konštatovala, že striedavá osobná starostlivosť popri tejto kvalite vzťahov medzi rodičmi by dieťa zaťažovala. Znalkyňa v znaleckom posudku a aj pri výsluchu na pojednávaní konštatovala, že z psychologického hľadiska nie je v záujme maloletej jej zverenie do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, ale jej ponechanie v osobnej starostlivosti matky a rozšírenie styku s otcom na každý druhý víkend, prípadne jeden až dva dni v týždni popoludní. Čo sa týka výživného, od posledného rozhodnutia došlo k zmene okolností na strane maloletej, matky aj otca, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Naposledy bolo o výživnom na maloletú J. rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Trnava z 11.12.2012, č. k. 16P/62/2012-87 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 10.07.2013, č. k. 11CoP/21/2013-126, ktorým súd manželstvo účastníkov rozviedol, maloletú J. zveril do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej J. sumou 130 € mesačne. V čase uvedenej úpravy výživného mala maloletá J. 2 roky, žila s matkou, nenavštevovala žiadne školské zariadenie, matka s ňou bola na rodičovskej dovolenke, maloletá J. bola zdravá, mala potreby primerané jej veku, mimoriadne zvýšené náklady nemala. V súčasnosti má maloletá J. 9 rokov a je žiačkou 4. ročníka Základnej školy na ul. J. G. v Y.. Maloletá má pravidelné mesačné výdavky na stravu v jedálni vo výške 25 € (do septembra 2019), na družinu vo výške 12 €, od 01.09.2020 vo výške 15 €, členský poplatok na hip-hop vo výške 25 €, od januára 2019 vo výške 30 €, od 01.09.2020 vo výške 35 €, na školské potreby 20 €, na stravu 80 €, na oblečenie 60 €, na oblečenie na tanečné vystúpenia 10 €, na drogériu 30 €. Okrem toho má nepravidelné výdavky v septembri na školské potreby vo výške 50 €, na zubára 50 € ročne, na ortopéda 40 € ročne. Za odôvodnený výdavok na ortopéda súd považoval sumu 40 € ročne, ktorú matka preukázala pokladničnými dokladmi. Výdavok na bývanie je 87,50 € (náklady na energie, plyn, rozhlas 175 € : 2 osoby). Priemerné mesačné výdavky maloletej sú vo výške 361,17 € (v čase začatia konania), aktuálne vo výške 349,17 €. Matka v čase ostatného rozhodnutia žila v 4-izbovom byte v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, bola s maloletou J. na rodičovskej dovolenke, jej príjmom bol rodičovský príspevok vo výške 194,70 € a rodinné prídavky vo výške 22,54 €. Vyživovaciu povinnosť mala len k maloletej J.. V súčasnosti matka býva spolu s maloletou v 2 izbovom byte, ktorého je vlastníčkou. Matka má pravidelné mesačné výdavky na bývanie (energie, plyn, rozhlas) vo výške 175 €, hypotekárny úver 200 €, pohonné hmoty 60 €, mobilný telefón + internet 70 €, strava 100 €, drogéria 40 €, oblečenie 50 €, spotrebný úver 80 €, poisťka 5 €, voľnočasové aktivity 50 €, spolu 830 €. Matka má pravidelné ročné výdavky na diaľničnú známku 50 €, opotrebovanie auta, STK, 60 €, poisťka auto 80 €, poisťka byt 46 €, spolu 236 €. Matka je zamestnaná u zamestnávateľa A. N. s.r.o., jej čistý priemerný mesačný príjem od 10/2018 do 12/2018 bol vo výške 524,25 € (č.l. 204), za rok 2019 bol vo výške 871,75 € (č.l. 202), od 01/2020 do 09/2020 bol vo výške 602,03 € (č.l. 201, 256). Matka poberá prídavok na dieťa, ktorý v roku 2018 vo výške 23,68 €, v roku 2019 vo výške 24,34 €, v roku 2020 vo výške 24,95 €. Matke s úhradou výdavkov pomáhajú jej rodičia. Vyživovaciu povinnosť má len k maloletej J.. Otec v čase ostatného rozhodnutia žil sám v 2-izbovom byte, za ktorý mesačne platil výdavky vo výške 120 €, splácal hypotekárny úver vo výške 48.300 € v mesačných splátkach po 321 €. Otec bol zamestnaný u zamestnávateľa N. S., s.r.o., I. cesta XXXX/XXX, K. ako majster s priemerným čistým mesačným zárobkom 909 €. Vyživovaciu povinnosť mal len k maloletej J.. V súčasnosti otec býva v prenajatom rodinnom dome v obci U., nájomné uhrádza vo výške 400 € mesačne. Otec pravidelne mesačne platí poistenie J. v sume 78,57 €, pohonné hmoty v sume 176,80 €, od 02/2019 v sume 92 €, doplnkové dôchodkové sporenie v sume 26,56 €, sporenie J. 20 €, telefón 21,86 €, úrazové a životné poistenie 15,28 €, potraviny, oblečenie, iné 200 €, výdavky na aktivity s dcérou (dovolenky, knihy, oblečenie, darčeky, športové potreby) 50 €, výživné J. 130 €. Súd za odôvodnené výdavky otca nepovažoval výdavok na poistenie J. v sume 78,57 €, sporenie J. 20 €, doplnkové dôchodkové sporenie v sume 26,56 €, výdavky na aktivity s dcérou v sume 50 € (dovolenky, darčeky, knihy, oblečenie, športové potreby), ktoré výdavky nie sú nevyhnutné a nemajú prednosť pred úhradou bežného výživného na maloleté dieťa. Tieto výdavky môže otec uhrádzať až po tom, keď mu po úhrade bežného výživného a jeho osobných nevyhnutných výdavkov zostanú voľné finančné prostriedky.

Odôvodnené výdavky otca tak v čase od začatia konania do 1/2019 boli vo výške 813,94 €, po znížení výdavku na pohonné hmoty od 02/2019 vo výške 729,14 €. Vyživovaciu povinnosť má len k maloletej J.. Otec bol zamestnaný od 23.05.2016 do 31.12.2018 u zamestnávateľa T., s.r.o., v Y. a jeho čistý priemerný mesačný príjem za rok 2018 bol vo výške 1.187 € (č. l. 93). Otec pracovný pomer u tohto zamestnávateľa ukončil dohodou, v ktorej nie je uvedený dôvod ukončenia a zamestnávateľ mu vyplatil jedno mesačné odstupné vo výške základného platu (č. l. 233). Otec tvrdil, že zamestnávateľ plánoval zrušiť jeho miesto vedúceho výroby, že práca bola psychicky náročná, vysoko zodpovedná a nevýhodou bolo aj dlhé cestovanie. Od 1.1.2019 do 31.1.2019 bol otec zaradený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce. Od 01.02.2019 do 31.07.2019 bol otec zamestnaný u zamestnávateľa K. a.s., v P., ako majster mechanickej dielne, jeho čistý priemerný mesačný príjem za uvedené obdobie bol 1.028,42 € (č. l. 237). Tento pracovný pomer bol ukončený výpoveďou zo strany otca (č. l. 231), v ktorej nie je dôvod výpovede uvedený. Podľa vyjadrenia otca práca u tohto zamestnávateľa nebola taká, ako mu bolo popísané na pohovore, bolo tu zlúčených veľa povinností, zodpovedností a veľa krát musel zostať dlhšie po pracovnej dobe, preto si hľadal prácu časovo flexibilnejšiu. Od 1.8.2019 do 31.8.2019 bol otec zaradený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce a poberal podporu v nezamestnanosti vo výške 50 % denného vymeriavacieho základu 50,8685 €. Od septembra 2019 je otec zamestnaný u zamestnávateľa Ing. K. K. - O., v E., jeho čistý priemerný mesačný za obdobie 09/2019-12/2019 bol 767 € (č. l. 172), za obdobie 01/2020 - 09/2020 bol 786,42 € (č. l. 261). Z vykonaného dokazovania vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že na strane maloletej J. od poslednej úpravy výživného jednoznačne došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich zvýšenie výživného. Od poslednej úpravy výživného uplynulo osem rokov, čo samé osebe je podstatnou zmenou pomerov, maloletá J. mala v čase ostatného rozhodnutia 2 roky a bola s matkou na rodičovskej dovolenke, aktuálne má J. 9 rokov a je žiačkou 4. ročníka základnej školy, je staršia, vyspelejšia, v dôsledku čoho sa úmerne jej veku a nástupu do školy zvýšili aj náklady spojené s uspokojovaním jej odôvodnených hmotných potrieb (ošatenie, obuv, jedlo, školské potreby a pod.), ako aj ďalších potrieb pre jej výchovu, vývoj, výživu a zdravotnú starostlivosť. K zmene pomerov došlo aj na strane matky, ktorej sa za posledných osem rokov zvýšil príjem, nakoľko v čase posledného rozhodnutia poberala rodičovský príspevok vo výške 194,70 € a prídavok na dieťa vo výške 22,54 € a v čase podania tohto návrhu bola zamestnaná u zamestnávateľa A. N. s.r.o., u ktorého dosahovala čistý priemerný mesačný príjem od 10/2018 do 12/2018 vo výške 524,25 €, za rok 2019 vo výške 871,75 €, od 01/2020 do 09/2020 vo výške 602,03 € a poberala prídavok na dieťa v roku 2018 vo výške 23,68 €, v roku 2019 vo výške 24,34 €, v roku 2020 vo výške 24,95 €. Matke sa však zvýšili aj výdavky, v čase ostatného rozhodnutia bývala 4-izbovom byte v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, aktuálne matka žije s maloletou v 2 izbovom byte a jej pravidelné výdavky sú vo výške 830 €, pričom s týmito jej pomáhajú rodičia. K zmene pomerov došlo aj na strane otca, ktorému sa od posledného rozhodnutia zvýšil čistý priemerný mesačný príjem, ktorý bol v tom čase vo výške 909 € a za rok 2018 u zamestnávateľa T., s.r.o., bol vo výške 1187 €, teda u otca došlo k zvýšeniu príjmu o 278 €, čo je možné považovať za podstatnú zmenu pomerov na jeho strane. Otec následne počas tohto súdneho konania ukončil pracovný pomer u zamestnávateľa T., s.r.o., dohodou bez uvedenia dôvodu k 31.12.2018, od 1.1.2019 do 31.1.2019 bol nezamestnaný, od 01.02.2019 do 31.07.2019 bol otec zamestnaný u zamestnávateľa K. a.s., v P. s čistým priemerným mesačným príjmom vo výške 1.028,42 €, tento pracovný pomer ukončil otec výpoveďou bez uvedenia dôvodu, od 1.8.2019 do 31.1.2018 bol nezamestnaný, od 9/2019 je otec zamestnaný u zamestnávateľa Ing. K. K. - O., v E. s čistým priemerným mesačným príjmom 786,42 €. Z výsluchu rodičov aj maloletej mal súd prvej inštancie preukázané, že aktuálne sa otec stretáva s maloletou každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 14.30 hod. do nedele do 18.30 hod. a každý párny kalendárny týždeň v stredu od 14.30 hod. do 18.30 hod., pričom maloletá pri výsluchu potvrdila, že takto jej to vyhovuje a stretávanie v takomto rozsahu odporučila aj znalkyňa. Súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie oboznámením s videozáznamami otca a maloletej z dôvodu, že skutočnosti, ktoré nimi mali byť preukázané, bolo možné preukázať aj inak a to pomocou dôkazov, ktoré neboli získané v rozpore so zákonom a ktoré nezasahujú do absolútnych osobnostných práv maloletej, teda výsluchom otca, matky, maloletej a znalkyne, ktoré dôkazy súd aj vykonal a fyzické trestanie maloletej matkou nezistil. Preukazovanie neuskutočnených stretnutí otca s maloletou po vypuknutí pandémie Covid-19 z dôvodu nerešpektovanie súdneho rozhodnutia matkou ako aj preukazovanie trávenia voľného času otca s maloletou videozáznamami súd považoval za nadbytočné, nakoľko toto bolo preukázané inými dôkazmi. Súd nevykonal dokazovanie zisťovaním príjmu Ing. V. G. z dôvodu, že majetkové pomery otca mal súd preukázané spôsobom dostatočným na rozhodnutie veci samej, pričom Ing. V. G. nie je osobou majúcou vo vzťahu k otcovi ani k maloletej žiadnu vyživovaciu povinnosť a ako vlastníčke nehnuteľnosti nie je možné pričítať povinnosť podieľať sa na výdavku na nájomnom, rovnako ako ani na ostatných (s bývaním nesúvisiacich) výdavkoch otca.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil na základe článku 5, § 24 ods. 2 a 4, § 25 ods. 1 a 2, § 26, § 35, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 z. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“) a § 232 ods. 2 až 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 2 ods. 1, § 9 ods. 2, § 52, § 57, § 131, § 259 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že sice neboli splnené podmienky na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, ale boli dané dôvody na zvýšenie výživného pre zmenu pomerov od podania návrhu. Hmotnoprávnymi podmienkami pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti sú spôsobilosť oboch rodičov dieťa vychovávať, záujem oboch rodičov o osobnú starostlivosť a najmä, striedavá osobná starostlivosť musí byť v záujme maloletého dieťaťa a musia byť takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Súd musí prihliadnuť na citové väzby dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a schopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa. Ďalším nevyhnutným predpokladom je, že striedavá osobná starostlivosť musí vyhovovať osobnosti dieťaťa. V tejto súvislosti je nutné skúmať dôvody a vyhodnotiť ich ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Striedavá osobná starostlivosť sa nedá uplatniť celoplošne, každý prípad je treba skúmať individuálne. Zmena pomerov odôvodňuje v súlade s ustanovením § 26 ZoR o rodine zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia dieťaťa. Tak je tomu obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre zdarný vývoj dieťaťa. Vzhľadom na to, že so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasil len jeden z rodičov, súd musel skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že intelektové schopnosti maloletej sú v pásme lepšieho priemeru až nadpriemeru a je schopná vyjadriť svoj postoj k bežným životným situáciám vo vzťahu k osobnému životu, preto súd na názor maloletej prihliadal v zmysle § 38 ods. 1 CMP. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že hoci obaja rodičia sú spôsobilí maloletú J. vychovávať, striedavá osobná starostlivosť by nebola v jej záujme a neboli by takto lepšie zaistené potreby maloletej J.. Súd pri posudzovaní záujmu maloletej zohľadnil citové väzby maloletej k obojmu rodičom, jej vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia, schopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa názor dieťaťa. Z vykonaného dokazovania prvoinštančný súd nemal preukázané, že striedavá osobná starostlivosť bude v záujme maloletej a že takto budú lepšie zaistené potreby maloletej. Maloletá nechce byť zverená do striedavej osobnej starostlivosti, je veľmi citovo naviazaná na matku, táto jej chýba aj počas víkendového pobytu u otca, medzi rodičmi nie je komunikácia na potrebnej úrovni, rodičia majú rozdielne názory na výchovu, učenie, krúžky. Schopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa nie je na takej úrovni, ktorá je pre striedavú osobnú starostlivosť potrebná v tom zmysle, aby tým netrpelo dieťa. Obaja rodičia zakazujú maloletej povedať určité skutočnosti druhému rodičovi, resp. ich zatajovať. Maloletá má preto zábrany referovať rodičovi, čo bolo u druhého rodiča, preto ani zo strany dieťaťa by nebol nedostatok v komunikácii rodičov sanovaný. Striedanie rôznych výchovných prostredí v týždňových intervaloch by narušilo terajšiu stabilitu výchovného prostredia maloletej, v ktorom maloletá prosperuje, potreby dieťaťa by tým neboli lepšie zaistené, preto prvoinštančný súd dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť nebude v záujme maloletej a návrh otca na zverenie maloletej J. do striedavej osobnej starostlivosti zamietol. Maloletá sa s otcom stretáva každý druhý víkend na základe dohody rodičov, toto stretávanie (s výnimkou počiatkov pandémie ochorenia Covid-19) funguje už dlhší čas, maloletá sa s otcom stretávať chce, cieľom otca podľa jeho slov je vybudovať v dcére zdravý prístup k životu, naučiť ju, čo vie on, vychovávať ju svojím vzorom a príkladom, vplývať na ňu, čo môže otec realizovať aj počas stretávania cez víkendy, sviatky a prázdniny. Zároveň nie je vylúčené, že v budúcnosti, keď maloletá už nebude tak silno citovo naviazaná na matku a komunikácia medzi rodičmi bude takej úrovni, že im umožní zjednotiť prístup k maloletej a vymieňať si informácie týkajúce sa maloletej, bude možné maloletú zveriť do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Otec namietal, že znalecký posudok je nepreskúmateľný. V súvislosti s uvedeným dôkazom súd v rovine vyhodnotenia znaleckého dokazovania poukazuje primerane a podporne na to, že podľa ustálenej súdnej praxe od iných dôkazných prostriedkov sa dôkaz znaleckým posudkom podaným ústne či písomne líši tým, že jeho hodnoteniu (podľa § 191 ods. CSP) nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti, súd pritom hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými prevedenými dôkazmi. Ide o špecifický a významný dôkaz, ktorý súd použije pri rozhodovacej činnosti založenej na riešení odbornej otázky. Znalec musí vychádzať z odborných znaleckých záverov a nielen zo skutočností, ktoré príslušná osoba alebo osoby vnímajú svojimi zmyslami. Znalkyňa v prejednávanej veci musela vychádzať z odbornej verifikácie relevantných skutkových okolností, lebo

v danom prípade bolo potrebné zistiť vhodnosť zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v nadväznosti na vzťah maloletej k rodičom a naopak, osobnostné predpoklady rodičov na výchovu maloletej. Po preskúmaní znaleckého posudku súd konštatuje, že znalkyňa ustanovená vo veci so zreteľom na svoje odborné znalosti a skúsenosti a zistené informácie (dokumentácia spisu sp. zn. 21P/60/2018, interviewu s rodičmi a s maloletou, psychologické vyšetrenie rodičov a maloletej, pozorovanie interakcie maloletej s matkou pri spoločnej činnosti a s otcom pri spoločnej činnosti, pozorovanie interakcie rodičov navzájom) prehľadným a logickým zdôvodnením vyložila svoje odborné závery a podklady, z ktorých pri zodpovedaní každej dielčej odbornej otázky postupovala a tieto doplnila ústne na pojednávaní pri svojom výsluchu v nadväznosti na otázky rodičov. Ak závery znaleckého dokazovania, ktoré je potrebné vnímať komplexne, nekopírovali požiadavku otca na odporúčania zveriť maloleté do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, nemožno ich z tohto dôvodu vyhodnotiť ako nesprávne alebo nedostatočné. Pri rozhodovaní o zmene výživného je nevyhnutné previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako i nového rozhodovania a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Je pritom potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne napríklad vývojom životných nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 3 už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, ktorá sama osebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného. Zmena výšky výživného je pritom možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov. U otca došlo k poklesu jeho príjmu, avšak nemožno konštatovať, že to bolo bez zavinenia otca, keď k ukončeniu pracovných pomerov došlo výlučne z dôvodov na jeho strane, keď mu nevyhovovala vzdialenosť a náplň práce. V prípade, ak rodič berie na seba neprimerané riziká alebo vykonáva činnosť, ktorá ohrozuje dosahovanie primeraného príjmu, resp. vyvolá stratu tohto príjmu, ktorej následkom je ohrozenie vyživovacej povinnosti, bude pri určení výživného rozhodujúci príjem, aký rodič mohol dosahovať a nie príjem, aký fakticky dosahuje, t. j. princíp potencialiy má prednosť pred princípom fakticity. Súd prvej inštancie preto pri určení výživného vychádzal z príjmu, ktorý je otec schopný vzhľadom na svoje predchádzajúce zamestnania dosahovať. Otec od 23.05.2016 do 31.12.2018 u zamestnávateľa T., s.r.o., v Y. dosahoval čistý priemerný mesačný príjem za rok 2018 vo výške 1.187 €, pracovný pomer ukončil dohodou, teda tento príjmu sa vzdal bez vážneho dôvodu, preto podľa názoru súdu je v jeho schopnostiach a možnostiach dosahovať mzdu aj v súčasnosti minimálne vo výške 1187 €. Vzhľadom na to, že od poslednej úpravy výživného došlo na strane všetkých účastníkov k podstatnej zmene pomerov, mal súd za to, že je dôvod zvýšiť výživné otca na maloletú J. a to prihliadajúc na odôvodnené potreby maloletej, primerane možnostiam a majetkovým pomerom otca, zo sumy 130 € mesačne na sumu 230 € mesačne s účinnosťou od 05.1.2018, t.j. od podania návrhu matky. Podľa ustálenej súdnej praxe výživné tvorí 20 % až 30 % z príjmu povinného rodiča. Súd v danom prípade vychádzal z príjmu otca vo výške 1.187 €, ktorý príjem je podľa názoru súdu otec schopný dosahovať aj v súčasnosti. Z uvedenej sumy súd určil výživné vo výške 20 % z príjmu povinného otca, t. j. vo výške 230 € mesačne, teda na spodnej hranici a to z dôvodu, že súd vychádzal z potenciálneho príjmu otca, nie reálne dosahovaného príjmu, keď takto určené výživné spolu s prídavkom na dieťa a výživným zo strany matky, u ktorej rovnako došlo k zmene pomerov zvýšením jej príjmu, pokryje odôvodnené potreby maloletej J. vo výške cca 360 € mesačne a zároveň takto stanovené výživné zodpovedá zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca. Súd dodáva, že matka sa na úhrade výživného na maloletú podieľa ešte aj osobnou starostlivosťou a jej príjem je nižší ako príjem otca, preto nie je dôvodné, aby matka hradila polovicu, resp. väčšiu časť výdavkov maloletej. Otcovi po úhrade výživného vo výške 230 € zostane suma 957 €, ktorá je dostatočná na úhradu ostatných výdavkov otca. Súd za odôvodnené výdavky otca nepovažoval výdavok na poistenie J. v sume 78,57 € a sporenie Nele 20 €, ktorou sumou môže prispievať otec prispievať na potrebné bežné výživné zvýšené práve o sumu 100 €. Súd prvej inštancie poznamenal, že otec už v čase ostatného rozhodnutia, t. j. pred 8 rokmi, dosahoval čistý príjem vo výške 909 € mesačne, pričom je všeobecne známe, že za posledné roky došlo k rozvoju priemyslu v trnavskom kraji, preto nie je dôvodné, aby otec so svojimi pracovnými skúsenosťami ako vedúci výroby, majster mechanickej dielne klesal s príjmom dôvodiac, že si hľadá prácu bližšie k bydlisku maloletej, pričom táto býva v Y.. Prvoinštančný súd zvýšil výživné otca na maloletú J. s účinnosťou od 05.11.2018, t. j. od podania návrhu, keďže dôvody hodné osobitného zreteľa na zvýšenie výživného späťne od 01.09.2017 nezistil, pretože samotný nástup maloletej na základnú školu takýmto dôvodom v zmysle § 77 ods. 1 ZoR. Súd prvej inštancie zvýšil výživné na maloletú Nelu s účinnosťou od podania návrhu, t. j. od 05.11.2018, čím vznikol otcovi nedoplatok na zročnom výživnom na maloletú J. za obdobie od 05.11.2018 do 31.10.2020 vo výške 2.386,84 €, pretože za uvedené obdobie po zvýšení výživného

mal otec na maloletú J. zaplatiť sumu 5.489,42 € (26 dní mesiaca november 2018 á 7,67 € /199,42 €/ + 1 mesiac december 2018 x 230 € /230 €/ + 12 mesiacov 2019 x 230 € /2.760 €/ + 10 mesiacov 2020 x 230 € /2.300 €/), avšak uhradil len sumu 3.102,58 € (26 dní mesiaca november 2018 á 4,33 € /112,58 €/ + 1 mesiac december 2018 x 130 € /130 €/ + 12 mesiacov 2019 x 130 € /1.56 €/ + 10 mesiacov 2020 x 130 € /1.300 €). V konaní bolo nesporné, že otec uhradza výživné vo výške 130 € mesačne a nemá nedoplatok na výživnom. Nedoplatok na zročnom výživnom vo výške 2.386,84 € z dôvodu jeho výšky súd prvej inštancie otcovi povolil zaplatiť v mesačných splátkach po 67 € splatných ako bežné výživné počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia a zároveň súd zohľadnil skutočnosť, aby tento nedoplatok v zmysle ustálenej súdnej praxe bol zaplatený najneskôr do 36 mesiacov. Matka ďalej žiadala upraviť styk otca s maloletou v rozsahu, v akom sa realizuje v súčasnosti, t.j. každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 14.30 hod. do nedele do 18.30 hod. a každý páry kalendárny týždeň v stredu od 14.30 hod. do 18.30 hod. s tým, že otec si maloletú preberá v školskom zariadení a po ukončení styku ju odovzdáva matke v mieste jej bydliska. Naposledy bolo o úprave styku otca s maloletou rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 16P/62/2012-87 zo dňa 11.12.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/21/2013-126 zo dňa 10.07.2013 tak, že otec je oprávnený sa stýkať s maloletou J. každú páry sobotu v mesiaci v čase od 9.00 hod. do 11.30 hod., každú páry nedeľu v mesiaci v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny štvrtok v mesiaci v čase od 17.30 hod. do 19.00 hod., pri prvých 20 zrealizovaných stykoch za prítomnosti matky, potom bez jej prítomnosti. V tom čase mala maloletá dva roky a s prihliadnutím na útlý vek maloletej, na jej naviazanosť na matku bolo potrebné, aby sa realizovali styky za prítomnosti matky počas prvých 20 stykov. Styk s maloletou je právom otca, nie jeho povinnosťou, preto ak sa otcovi nebude dať prísť do Y. v páry stredu, je potrebné to matke len vopred oznámiť. Na jednej strane otec tvrdí, že jeho bydlisko v U. je blízko Y. a vozenie dieťaťa do školy by nebol problém, na druhej strane tvrdí, stretnutie s J. jeden deň v týždni na pár hodín mu nevyhovuje. Otec žiadal upraviť stretávanie s maloletou od stredy do pondelka, prípadne od pondelka do piatku, čo vzhľadom na rozsah styku je blízko striedavej osobnej starostlivosti, ktorá ako bolo konštatované, nie je v záujme dieťaťa, maloletá navyše pri výsluchu vyjadrila nevôľu prespať u otca počas pracovného týždňa, preto súd bežný styk upravil tak, ako je uvedené v prvom odseku výroku IV. napadnutého rozhodnutia. Počas vianočných sviatkov súd upravil styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou J. každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 18.30 hod. do 28.12. do 18.30 hod., každý páry kalendárny rok od 30.12. od 18.30 hod. do 5.1. nasledujúceho roka do 18.30 hod. tak, aby nepárny rok strávil otec s maloletou Vianočné sviatky a páry rok Silvestras nadväzujúcimi vianočnými prázdninami. Počas letných prázdnin upravil súd stretávanie otca s maloletou na každý páry kalendárny rok od 01.07 od 10.00 hod. do 08.07. do 19.00 hod., od 15.07 od 10.00 hod. do 22.07. do 19.00 hod., od 01.08 od 10.00 hod. do 08.08. do 19.00 hod., od 15.08 od 10.00 hod. do 22.08. do 19.00 hod., počas letných prázdnin každý nepárny kalendárny rok od 08.07 od 10.00 hod. do 15.07. do 19.00 hod., od 22.07 od 10.00 hod. do 29.07. do 19.00 hod., a každý nepárny kalendárny rok od 08.08 od 10.00 hod. do 15.08. do 19.00 hod., od 22.08 od 10.00 hod. do 29.08. do 19.00 hod., teda v týždňových intervaloch, nakoľko maloletá počas uplynulých letných prázdnin podľa jej vyjadrenia týždeň u otca síce zvládla, ale chýbala jej mama, preto aktuálne ešte nie je v záujme dieťaťa rozširovať styk na 10 dní resp. 14 dní, čo samozrejme v budúcnosti vylúčené nie je. Počas Veľkonočných prázdnin sa bude otec s maloletou stretávať každý páry kalendárny rok od štvrtka od 10.00 hod. do soboty do 19.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od nedele od 9.00 hod. do utorka do 19.00 hod., počas jarných prázdnin každý páry kalendárny rok od pondelka od 10.00 hod. do piatku do 19.00 hod., počas jesenných prázdnin každý nepárny kalendárny rok od štvrtka od 10.00 hod. do piatku do 19.00 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku ju odovzdá matke v mieste jej bydliska. Otec takto bude s maloletou J. tráviť približne polovicu prázdnin a sviatkov. Takáto úprava styku je v záujme maloletej, nakoľko rešpektuje právo maloletej na zachovanie jej vzťahu k obidvom rodičom, na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi nielen počas bežného roka, ale aj počas sviatkov a prázdnin. Maloletá si tak udrží citové väzby k otcovi a jej stretávanie s otcom bude aj v záujme jej zdravého vývinu, nakoľko dieťa potrebuje vplyv a výchovu aj zo strany otca. Pri takejto úprave styku bude mať otec priestor na rozvíjanie svojho vzťahu s maloletou, vzhľadom na vek maloletej, ktorá je už žiačkou základnej školy, bude potrebné program spoločne tráveného času plánovať spolu s maloletou tak ako doteraz, prihliadať na jej názor a venovať jej dostatočnú pozornosť tak, aby sa maloletá u otca necítila osamelá, ale aby sa na stretnutia s otcom tešila a nemala z nich obavy. Súd ďalej vo výroku V. zamietol návrh matky na uloženie povinnosti otcovi nebrániť maloletej J. navštevovať tanečný krúžok v tanečnom štúdiu STYLEUNITS a počas trvania styku otca s maloletou J. zabezpečiť osobnú účasť

maloletej J. na tanečných tréningoch, súťažiach a sústreďeniach z dôvodu, že požadovaná povinnosť nie je podstatnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností v zmysle § 35 Zákona o rodine a navyše matka nepreukázala, že otec maloletej bráni v návšteve tohto krúžku a nezabezpečuje účasť maloletej na tréningoch, súťažiach a sústreďeniach. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd vo výroku VI zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 16P/62/2012-87 zo dňa 11.12.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/21/2013-126 zo dňa 10.07.2013 v časti výšky výživného a úpravy styku s maloletou J.. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď v konaniach podľa CMP je náhrada trov konania v zásade vylúčená a neuplatňuje sa princíp úspechu ani zavinenia, pričom súd možnosť priznať náhradu trov konania v zmysle § 53 a nasl. CMP nezistil. Súd prvej inštancie vo výroku VIII rozhodol o nároku štátu na náhradu trov konania, ktoré štátu vznikli zaplatením znalečného znalkyni zo štátnych prostriedkov za znalecký posudok vo výške 234,16 € priznané uznesením č. k. 21P/60/2018-163 zo dňa 09.03.2020 a za účasť na pojednávaní vo výške 69,71 € priznané uznesením č.k. 21P/60/2020 - 244 zo dňa 28.07.2020, spolu vo výške 303,87 €, ktorá suma nebola krytá preddavkami na znalečné zo strany otca, preto súd rozhodol tak, že otec je povinný zaplatiť náhradu trov konania štátu vo výške 303,87 € prvoinštančnému súdu do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, nakoľko vykonanie tohto dôkazu navrhol otec na preukázanie svojich tvrdení, avšak otcom zložený preddavok na vykonanie tohto dôkazu nepostačoval a súd vyplatil znalkyni znalečné spolu vo výške 303,87 € zo štátnych prostriedkov, ktoré je otec povinný štátu nahradiť.

5. Otec sa proti výrokom I až IV napadnutého rozsudku odvolal z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP a § 62 ods. 1 CMP, a domáhal sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie alebo zmenil tak, že maloletú zverí do striedavej osobnej starostlivosti. Hoci bolo v tejto veci nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru klinická psychológia detí, ani zo znaleckého posudku, ani z výpovede znalkyne na pojednávaní nevyplýva jednoznačná odpoveď na otázku, prečo nemá byť striedavá osobná starostlivosť (ďalej len „SOS“) v záujme maloletej J.. Súdna znalkyňa v závere znaleckého posudku č. 6/2020 v odpovedi na otázku č. 5 iba stroho konštatuje, že SOS nie je v záujme maloletej J.. Žiadnym spôsobom bližšie túto odpoveď nerozvádza. To, či je striedavá starostlivosť v súlade so záujmom dieťaťa má právomoc posúdiť len súd (porovnaj nález Ústavného súdu SR z 10.07.2013, sp. zn. II. ÚS 97/2013-67). Poukazoval na to, že maloletá J. je ovplyvňovaná matkou. Je pochopiteľné, že matka z pozície preferenčného rodiča vytvára, resp. sa snaží vytvoriť taký stav, v ktorom dokáže maloletú J. čo najviac pripútať k sebe. To je zrejme aj z toho, že maloletá J. nepovie nič také, čo by bolo proti matke alebo v jej neprospech. Opakovane poukazoval na to, že matka maloletú bije, dáva jej facky. Sama maloletá J. to potvrdila na videu, rovnako túto sťažnosť J. (na matku) potvrdila počas svojej výpovede aj svedkyňa p. Ing. V. G.. Napriek týmto skutočnostiam súd odmietol vykonať otcom navrhnutý dôkaz v podobe obrazovo-zvukového záznamu. Vykonaním tohto dôkazu v spojení s ostatnými vykonanými dôkazmi by bolo súdu zrejme, že vyjadrenia maloletej J. sú ovplyvnené tým, že nechce matke ublížiť z dôvodu obavy z jej reakcie. Matka naproti tomu svoje postavenie preferenčného rodiča zneužíva a stavia maloletú J. proti otcovi. Je úplne prirodzené, že keď 9-ročné dieťa trávi 95 % času s matkou, tak bude hovoriť to, čo chce matka. Dcéra bola matkou poučená, čo má a nemá povedať počas výsluchu na súde. Keď sa jej sudkyňa pýtala, že či ju matka bije, tak povedala, že nie, že dostala len po zadku. Ale na videu, keď bola s otcom, je vidieť a počuť ako dcéra hovorí, že dostala facky za nesprávnu úlohu a keď sa jej otec pýtal, že či sa to opakuje, tak s plačom kývala hlavou, že áno. Druhým dôvodom, pre ktorý súd neposúdil SOS ako formu starostlivosti v záujme maloletej J. je údajná problematická, až konfliktná komunikácia rodičov. Otec na rozdiel od matky nikdy nevyvoláva konflikty s ňou, práve naopak matka vytvára tieto konfliktné situácie. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe však neodôvodnený nesúhlas alebo skutočnosť, ktorú vyvoláva jeden z rodičov, nemôže byť prekážkou pre rozhodnutie súdu o SOS (rozhodnutie KS v Prešove, sp.zn. 13CoP/2/2014). Ak by sme takéto konštatovanie súdu považovali za správne, tak potom žiadny otec by dieťa nemal v striedavej starostlivosti, ak by matka umelo vytvárala konflikty len s cieľom, aby na súde mohla hovoriť o konfliktných vzťahoch rodičov, ktoré sú prekážkou SOS. Zo všetkých okolností tohto prípadu je pritom zrejme, že s dcérou má otec dobrý vzťah, maloletá s ním rada trávi čas a je v jej záujme, aby otec mal možnosť vo väčšom rozsahu na ňu výchovne pôsobiť. Súd sa vôbec nezaoberal tým, že či je matka tým správnym rodičom, ktorému by dieťa malo byť zverené do starostlivosti, pretože úloha, aby dieťa malo možnosť si vytvoriť vzťah aj s druhým rodičom je na nej. V dôsledku zamietnutia návrhu na zmenu úpravy osobnej starostlivosti o maloletú J. a návrhu matky na úpravu styku s maloletou J., súd upravil styk otca s maloletou J. v rozsahu, ktorý možno definovať ako bežný, hoci súdna znalkyňa navrhovala styk upraviť ako tzv. rozšírený. Vychádzajúc z rozsudku

Krajského súdu v Nitre z 13.11.2014, sp. zn. 8Co/713/2014, je možné skonštatovať, že hranicou bežnej úpravy styku rodiča, ktorý deti nemá zverenú vo svojej osobnej starostlivosti, je styk s deťmi v rozsahu polovice ich voľného času za podmienok, že rodič má záujem o styk v takomto rozsahu. Práve tento styk považoval otec za nedostatočný a chcel dosiahnuť zmenu. Súd prvej inštancie upravil styk počas letných prázdnin po 1 týždni, čím vytvoril stav, že ani jeden z rodičov nebude môcť s maloletou J. stráviť letnú dovolenku v rozsahu 9 - 10 dní. Pre odstránenie tejto prekážky otec navrhuje, aby odvolací súd stanovil styk počas letných prázdnin súdmi zaužívaným spôsobom, a to po 2 týždňoch (napríklad od 01.07. do 15.07. a od 01.08. do 15.08.). Súd prvej inštancie určil otcovi stretávanie maloletou v priebehu týždňa na pár hodín, hoci otec uvádzal, že mu to takto nevyhovuje. Je to málo času, aby jej zariadil nejaký program, o ktorý má záujem, a zároveň sa pripravila do školy. Súd prvej inštancie pri posudzovaní zmeny pomerov v súlade s ustanovením § 78 ZoR na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň nesprávne právne posúdil vec, a to nesprávnym aplikovaním ustanovenia § 75 ods. 1 ZoR. Súd prvej inštancie vôbec nebral do úvahy otcov aktuálny faktický príjem, ale vychádzal z potenciálneho príjmu, ktorý dosiahol v roku 2018 vo výške 1.187 €. Súd pritom do tohoto potenciálneho príjmu (priemerného mesačného príjmu za rok 2018) započítal aj 1-mesačné odstupné, ktoré bolo súčasťou otcovho príjmu v decembri 2018. Súd mal za to, že k poklesu otcovho príjmu na približne 760 - 790 € došlo jeho zavinením, keď bez dôležitých dôvodov ukončil pracovný pomer dohodou. Súdu prvej inštancie otec pritom jasne uviedol dôvody, ktoré ho viedli k tomu, že nakoniec bol jeho pracovný pomer ukončený dohodou. Má iba stredoškolské vzdelanie, pričom na danú prácu, kde dosahoval vyšší príjem (vedúci výroby), bol potrebný vysokoškolský titul. Zamestnávateľ, s ktorým ukončil pracovný pomer dohodou, túto pozíciu následne zrušil a z tohoto dôvodu súhlasil aj s vyplatením odstupného. Otec denne dochádzal do práce celkom (tam a späť) 104 km a dve hodiny trávil v aute iba cestou do a zo zamestnania. Len náklady na pohonné hmoty mesačne na cestu do zamestnania predstavovali 147 € (celkom prejdených 1.976 km, priemerný náklad na 100 km/7,44 €). Súhlasil s ukončením pracovného pomeru dohodou s 1-mesačným odstupným, aby si hľadal takú prácu, v ktorej bude mať dostatok času a bude v blízkosti jeho bydliska, aby vytvoril podmienky vhodné pre SOS o maloletú J.. V zmysle právnych záverov rozhodnutia R 27/1970 je z pohľadu súdu pri posudzovaní skončenia pracovného pomeru potrebné skúmať, či k takému skončeniu nedošlo z dôležitých dôvodov. Ukončenie pracovného pomeru otca bolo spôsobené viacerými dôležitými dôvodmi uvedenými vyššie. Pri posudzovaní tzv. potenciality príjmu povinného rodiča poukazuje na judikát publikovaný pod R 5/1969. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie otca je stredoškolské, bez znalosti cudzích jazykov. Jeho zamestnania v minulosti boli: majster, vedúci výroby a majster mechanickej dielne. S prihliadnutím na aktuálnu situáciu ohľadom pandémie je veľmi ťažké nájsť v okolí stabilné zamestnanie, kde by bolo možné dosiahnuť čistý príjem na úrovni 1.187 € mesačne (nesprávne vypočítaný súdom). Pandémia je pritom objektívna skutočnosť, ktorá veľmi výrazne a hlavne negatívne zasiahla nielen slovenskú ekonomiku. Práve v dôsledku toho a výraznej orientácie slovenskej ekonomiky na automobilky a ich subdodávateľov, nie je reálne dosahovať súdom predvídaný príjem (a to napriek tvrdeniam o vývoji priemyslu v okolí Trnavy). Pochybenie súdu vidí aj v tom, že bez ďalšieho bola výška výživného určená ako 20 %-ný podiel z potenciálneho čistého príjmu. Súd vôbec neuviedol, ako pri určení výšky výživného aplikoval ustanovenie § 75 ods. 1 ZoR, kde je výslovne uvedené, že sa má výživné určiť s ohľadom na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Hoci súd vo svojom rozhodnutí tieto predpoklady pre rozhodnutie o výške výživného stanovil (najmä v bodoch 63 - 70 odôvodnenia), z rozhodnutia žiadnym spôsobom nevyplýva, akým spôsobom ich zohľadnil pri rozhodnutí o výške výživného. V tejto časti je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné pre nedostatočné odôvodnenie. Považuje za potrebné poukázať na odlišné právne posudzovanie výdavkov z pohľadu ich nevyhnutnosti. V bode 67 odôvodnenia súd uviedol, že otcom deklarované a tiež preukázané výdavky na poistenie J. vo výške 78,57 € (štvrtročne, v rozsudku nesprávne uvedené ako mesačný náklad v bode 67), sporenie pre J. vo výške 20 €, DDS vo výške 26,56 € a výdavky na aktivity s J. vo výške 50 € nie sú nevyhnutnými výdavkami a nemajú prednosť pred bežným výživným. Na druhej strane výdavky matky na mobil vo výške 70 € sú vysoké a môžu byť skôr spojené s nezákonnou podnikateľskou činnosťou, ktorú vykonáva matka maloletej. Maloletá J. viackrát uviedla, že „mamina maľuje tety“ a môže ísť o neoficiálny príjem matky z vizážistickej činnosti. Matka žiadnym dokladom nepreukázala, čo konkrétne, aké služby, platí vo výdavkoch za mobil 70 €. Matka rovnako nepreukázala skutočné výdavky na bývanie, uvádza len pravidelné mesačné platby vo výške 175 €. Skutočné výdavky na bývanie by mala preukázať ročných zúčtovaním preddavkových platieb na bývanie a služby. Suma 175 € na 2-izbový byt je príliš vysoká. Matka mala vysvetliť tento nárast preukázaním skutočných výdavkov. Dôvodom nárastu môže byť aj skutočnosť, že s matkou býva v byte aj jej priateľ alebo si tieto výdavky umelo navýšila kvôli súdnej konaní. Výživné pre maloletú je pre otca likvidačné. Jeho príjem je približne vo výške do 800 €. Výživné

súd určil vo výške 230 € mesačne, zročné výživné musí v zmysle rozhodnutia súdu splácať vo výške 67 € mesačne. Nájomné, ktorého výšku preukázal nájomnou zmluvou, je 400 €. Po odpočítaní týchto troch základných platieb otcovi na všetky ostatné výdavky (vrátane trávenia času s dcérou) mesačne ostane suma vo výške 100 €. Súd ustálil odôvodnené potreby dieťaťa vo výške 349,17 €. Súd pritom určil výživné vo výške 230 €, čo predstavuje viac než 2/3 všetkých odôvodnených potrieb dieťaťa. V dôsledku už spomínanej nedostatočnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia v bode 76 rozsudku však nie je možné podrobnejšie posúdiť ako, a či vôbec, súd zohľadnil výšku odôvodnených potrieb maloletej J. pri určení výšky výživného. Otec nevlastní žiadnu nehnuteľnosť a ani hnuteľnú vec väčšej hodnoty. Starý automobil, ktorý používa, patrí jeho rodičom, ktorí mu ho požičali na cestovanie do práce. Naopak matka má príjem 770 €, keď jej zaplatí 300 € výživné spolu so zročným výživným, tak jej príjem na mesiac s rodinnými prídavkami je 1.100 €. Pokiaľ z toho zaplatí hypotéku (ktorá supluje vo väčšine prípadov nájomné, ktoré nemusí platiť) a náklady na bývanie, tak jej zostane na ďalšie výdavky 730 €. Súd mal posudzovať stav v čase rozhodovania, keď bolo súdom určené výživné vo výške 130 €. Čo sa zmenilo: 1/ Teraz má matka príjem cca 800 €, vtedy mala matka príjem 200 €, jej príjem sa teda 4-násobne zvýšil, vtedy matka nepracovala, bola na rodičovskej dovolenke. 2/ Matka odvtedy nadobudla byt do osobného vlastníctva (zvýšili sa pomery matky). 3/ Maloletá je staršia (čo ale nevyhnutne neznamená zvýšenie výdavkov, pretože v pri poslednom určení výživného mala dcéra 2 roky, pričom je všeobecne známa skutočnosť, že pri deťoch do 3 rokov sú výdavky vyššie ako u starších detí). Nie je teda správne tvrdenie, že samotné zvýšenie veku dieťaťa automaticky znamená zmenu pomer v prospech vyššieho výživného. V čom vidí súd zmenu nákladov na dieťa, nie je z rozhodnutia zrejmé. 4/ Otcov príjem sa mierne znížil. Na účely zvýšenia výživného sa musia pomery zmeniť v neprospech oprávneného rodiča a/alebo v prospech povinného rodiča. V tomto prípade zmena pomerov bola skôr opačná (v prospech matky, v neprospech otca). Súd napríklad uviedol, že na strane matky došlo k zmene pomerov, ale neuviedol ako to zohľadňoval pri rozhodnutí. Súd len skonštatoval, aké zmeny pomerov nastali bez zhodnotenia, prečo 4-násobné zvýšenie príjmu matky nezohľadňoval v prospech zníženia výživného. Otec tvrdo pracoval na tom, aby mal vytvorené všetky podmienky pre starostlivosť o maloletú. Znalkyňa nezistila žiadne osobnostné prekážky na jeho strane. Otec splnil všetky podmienky na striedavú starostlivosť a aj napriek tomu dcéru má len na každý druhý víkend.

6. Matka sa vo vyjadrení k odvolaniu otca stotožnila s napadnutým rozsudkom a navrhla ho potvrdiť. V rámci svojho výsluchu maloletá jasne uviedla, že „SOS by nechcela, lebo by mi chýbala mamina“. Znalkyňa sa v znaleckom posudku veľmi obsiahlo vysporiadala s otázkami formulovanými súdom, pričom jednoznačným záverom znalkyne bolo ponechať maloletú v osobnej starostlivosti matky a odporúčenie za súčasnej situácie nezveriť maloletú do striedavej osobnej starostlivosti. Namietala tvrdenie otca, že maloletú bije alebo fyzicky trestá; túto skutočnosť neverifikovala ani znalkyňa. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď návrh otca na vykonanie obrazovo-zvukových záznamov odmietol. Dôkazy zabezpečené otcom boli získané nezákonným spôsobom a výrazne zasahujú do osobnostných práv maloletej. Matka odmieta tvrdenie, že by zneužívala svoje postavenie a stavala maloletú proti otcovi. Napriek tomu, že maloletá odmieta realizovať styk s otcom, sa matka snaží maloletú upokojiť a na styk riadne pripraviť. Dňa 20.11.2020 sa mal realizovať styk otca s maloletou. Maloletá v škole plakala, styk s otcom nechcela realizovať, čo si všimli aj spolužiačky a pani vychovávateľka, ktoré ju museli upokojovať. Následne maloletá išla do tanečného štúdia, kde si ju vyzdvihol otec o 18:30 hod. po dohode s matkou. Aj ďalší týždeň bola maloletá na tréningu rozrušená a museli ju upokojovať aj tréneri. Maloletá opäť odmieta realizovať styk s otcom. Matka napriek tejto skutočnosti maloletú na styk pripravila a ukludnila, v dôsledku čoho sa styk následne zrealizoval. Matka nad rámec súdom určenej úpravy styku otcovi vychádza v ústrety, dokonca v prípadoch keď sa styk nerealizuje v zmysle úpravy súdu mu poskytuje vždy náhradné termíny. V čase „korona“-krízy, ešte v marci 2020, keď sa styk s otcom nerealizoval, matka otcovi navrhla styk realizovať prostredníctvom video hovorov, čo otec nevyužil. Nie je pravdou, že by sa snažila otca vytesniť zo života maloletej. Odmieta, že by maloletú „poučila“, ako má na súde vypovedať. Maloletá v rámci výsluchu uviedla, že matka jej povedala, že mám povedať len to, čo chce a čo cíti. Styk otca s maloletou súd upravil v zmysle odporúčaní znalkyne a najmä s prihliadnutím na názor maloletej. Maloletá sa na pojednávaní zreteľne vyjadrila, že nechce u neho prespávať, zo stredy na štvrtok a že jej stačí každú párnou stredu, nie každú stredu. Širšiu úpravu styku si maloletá s otcom neželá, čo súd akceptoval a správne rozhodol zohľadňujúc názor maloletej. Otcem uvádzané dôvody, pre ktoré dobrovoľne ukončil pracovný pomer - neudržateľnosť pracovného miesta, strata času cestovaním, náklady na pohonné hmoty na cestu do a zo zamestnania, vytvorenie podmienok vhodných pre SOS nie sú objektívnymi dôvodmi, ktoré odôvodňujú na strane otca zníženie súdom určeného výživného. Otec uvádza, že pracoval na pracovných pozíciách vedúci výroby alebo

majster pričom podľa dostupných údajov na najväčšom internetovom portáli pre vyhľadávanie práce by s ohľadom na svoje dlhoročné skúsenosti mohol v odbore dosahovať príjem na úrovni až 1.300 € a viac. Rozhodnutie otca dobrovoľne ukončiť pracovný pomer a nájsť si bez dôležitého dôvodu prácu s nižším príjmom nemôže za žiadnych okolností ísť na ťarchu maloletého dieťaťa. Ako správne konštatuje súd v napádanom rozsudku, je verejne známym faktom, že za posledné roky došlo k rozvoju priemyslu v Trnavskom kraji. Otec v čase rozhodovania o určení výživovacej povinnosti dosahoval príjem vo výške 909 €, a preto sa javí nelogickým a neobstojí, že o 7 rokov, keď je rozvojový trend v priemysle nespochybniteľný, na príjme klesá. Otec je muž v produktívnom veku, netrpí žiadnymi zdravotnými problémami, má dosiahnuté stredoškolské vzdelanie. Po zohľadnení týchto skutočností a pracovných skúseností otca je v jeho možnostiach dosahovať oveľa vyšší príjem. Nesúhlasí s tvrdením otca, že postup súdu pri určení výživného ako 20 % podielu z príjmu je nesprávny. V rámci rozhodovacej praxe Krajského súdu Trnava sa výživné určuje vo výške 20 % - 30 % z čistého alebo potenciálneho príjmu povinného rodiča. Matka v konaní riadne preukázala výdavky na domácnosť a výdavky na maloleté dieťa. Matka odmieta, že by mala popri riadnom pracovnom pomere ďalší príjem, resp. inú prácu. V minulosti sa matka venovala vizážistickej činnosti, avšak príjem z tejto činnosti jej nepokrýval základné výdavky, a preto túto činnosť ukončila, čo v konaní preukázala. Výdavky matky vo výške 175 € mesačne na bývanie sú adekvátne a preukázané. Otec tendenčne uvádza, že keď žil s matkou, uhrádzali náklady na bývanie vo výške 120 € na tri osoby. Tu je nutné uviesť, že za dané obdobie prišlo k zvýšeniu cien za teplo, fond opráv a iných výdavkov spojených s bývaním. Súd postupoval správne, keď nezohľadnil výdavok otca na maloletú v podobe poistenia. Tento výdavok môže uhrádzať až potom, čo mu po úhrade bežného výživného a jeho osobných nevyhnutných výdavkov zostanú voľné finančné prostriedky. V prípade otca nie je na mieste sporivé výživné, preto je potrebné zaviazat' otca na úhradu bežného výživného bez nutnosti tvoriť maloletej úspory. Nemožno sa stotožniť s názorom otca, že výživné vo výške 230 € je pre otca likvidačné. Otec v konaní riadnym spôsobom nepreukázal úhrady nájomného, k úhradám nájomného predložil v konaní len potvrdenie o jednej platbe. Existujú dôvodné pochybnosti, či otec nájomné v tejto výške reálne platí, vzhľadom na preukázanú skutočnosť, že svedkyňa Ing. G. je jeho priateľka. Pri určení výživného súd prihliada aj na skutočnosť, v akom rozsahu sa druhý rodič podieľa na starostlivosti o maloleté dieťa. Maloletá je u matky v osobnej starostlivosti počas 26 dní v mesiaci, čo treba zohľadniť aj pri určení výšky výživného, a preto úhrada 2/3 výdavkov povinným rodičom na maloletú je adekvátne. Otec je muž v produktívnom veku, netrpí žiadnymi zdravotnými problémami, pričom nevlastní žiadny hnutelný ani nehnuteľný majetok. Podľa informácií matky je otec držiteľom zbrojného preukazu a vlastníkom viacerých zbraní. Samotná skutočnosť, že muž v produktívnom veku nevlastní žiadny majetok vzbudzuje podozrenie, že otec účelovo zamlčuje svoj majetok. Od poslednej úpravy výživného prišlo k zásadným zmenám na strane obidvoch rodičov, ako aj na strane maloletého dieťaťa. Maloletá nastúpila na základnú školu, s čím sú spojené aj zvýšené výdavky. Matka má síce od posledného rozhodovania vyšší príjem, výrazne sa však zvýšili jej výdavky spojené s bývaním. Absolútne nemožno súhlasiť s tvrdením otca, že „pri deťoch do troch rokov sú výdavky vyššie ako u starších detí“. Práve naopak, pri starších deťoch sú výdavky vyššie, najmä s prihliadnutím na výdavky spojené s povinnou školskou dochádzkou a voľnočasovými aktivitami dieťaťa. Otec od poslednej úpravy styku, t. j. od roku 2013 nepodal na súd návrh na rozšírenie styku s maloletou. Urobil tak až potom, ako matka prejavila vôľu dohodnúť sa na zvýšení výživného. Matka nemá vedomosť, že by sa maloletá kedykoľvek vyjadřila, že má o striedavú osobnú starostlivosť záujem. Konanie a postoj otca evokuje, že striedavou osobnou starostlivosťou sleduje zámer vyhnúť sa povinnosti platiť na maloletú vyššie výživné. Znalkyňa síce konštatovala, že maloletá má k otcovi dobrý vzťah, avšak ich vzájomné vzťahy sa v dôsledku správania otca a prebiehajúceho konania výrazne zhoršili. Maloletá odmieta styk s otcom realizovať, realizácii styku predchádza dlhodobé upokojovanie maloletej zo strany matky. Súdna konanie pôsobí na maloletú veľmi zaťažujúco, a preto je na mieste, aby otec názor maloletej rešpektoval a na maloletú ohľadom SOS proti jej vôli netlačil.

7. Procesný opatrovník maloletej vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnutý rozsudok bez ďalšieho potvrdiť ako vecne správny.

8. Otec v odvolacej replike opätovne tvrdil, že matka maloletú bila a odkázal na videonahrávku, kde to maloletá potvrdzuje. Maloletá J. po pojednávaní 22.10.2020 poprela, že by dostala len po zadku, ako to prezentuje matka. Na otcovu otázku, prečo klamala, povedala, že si myslela, že súd sa pýta na posledné 3 - 4 mesiace, keď ju už matka nebila a ani na otca nič zlé nehovorila. Otec je veriaci, na pravde mu záleží a vysvetlil dcére, aké negatívne dopady v budúcnosti bude mať na ňu skutočnosť, že bude klamať ľudí okolo seba. Aj preto chce maloletú vychovávať v SOS, aby jej ukázal hodnoty. Počas súdneho konania

predložil otec mnoho dôkazov, ako matka nerešpektuje dohodnutý styk, mení ho a dieťa používa ako štít. Otec spomína udalosti zo 04.12.2020, keď sa mal styk uskutočniť. Nesúhlasí s príbehom z 20.11.2020, ako ho opísala matka. Matka mu žiadny náhradný termín neponúkla. Matka je tá, ktorá má dcéru aj po mentálnej stránke pripraviť na styk. Ak dcéra odmieta styk ako tvrdí, tak je to chyba matky, že ju nepripravuje na stretnutie s otcom. Dokazuje to tiež, že ho matka nerešpektuje ako otca dieťaťa. Otec spochybňuje vierohodnosť výpovede maloletej na pojednávaní 22.10.2020. Podľa neho je prirodzené, že keď 9-ročné dieťa trávi 96 % času s matkou, tak bude hovoriť to, čo opakuje matka. Matka vyvolávaním konfliktného vzťahu s otcom dáva súdu dôvod na zamietnutie SOS. Je zarážajúce, že súd sa vôbec nezaobrá vplyvom tohto správania matky na správanie a vyjadrovanie dcéry. Tiež tento znalcom zistený osobnostný profil matky nezohľadnil. Otec ďalej opisuje obštrukcie, kvôli ktorým maloletú nevidel od 15.03.2020 do 24.04.2020. Je samozrejmé, že komunikovali cez video. Toto umožnila matka až pod tlakom, že je v situácii, keď nerešpektuje súdne rozhodnutie a túto skutočnosť otec dvakrát oznámil na polícii. Rozšírený styk znalkyňa odporúča, ale súd sa priklonil k želaniu maloletej. Nemožno nechávať rozhodnutie na dieťati, ktoré cíti konflikt lojality, pretože toto rozhodnutie nie je objektívne. Všetky ostatné argumenty o učení, dochádzaní do školy atď., ktoré matka uvádza, sú buď úplne nepodstatné alebo nepreukázané. Pokiaľ ide o výživné, v automobilovom priemysle v Trnavskom kraji sa vyžaduje znalosť cudzích jazykov. Otec sa zúčastnil na výberových konaniach, ale nespĺnil túto požiadavku. Spomenul aj ohrozenie miest z dôvodu robotizácie a pandémie. Matka nepreukázala reálne výdavky na bývanie a telefón konkrétnymi dokladmi o ročnom vyúčtovaní výdavkov za bývanie a jednotlivých položiek nákladov za telefón. Otec odmieta tvrdenia matky o zamlčovaní svojho majetku. Nájomné za dom, v ktorom býva, riadne platí, o čom predkladá dôkaz. Maloletá preberá matkine negatívne postoje a vyjadruje ich ako svoje vlastné, keďže sa s matkou prirodzene stotožňuje. Maloletá chápe, že matka ocení, keď povie, že nechce ísť k otcovi. Otec dokáže s matkou komunikovať o maloletej a vo väčšine vecí vo výchove majú rovnaký názor, okrem niekoľkých vecí, ktoré ale nie sú tak závažné.

9. Matka sa v odvolacej duplike vyjadrila tak, že naďalej zotrváva na všetkých skutočnostiach uvedených v písomných podaniach. Otec v odvolacej replike neuvádza žiadne nové skutočnosti, vo vyjadrení reprodukuje svoje doterajšie tvrdenia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za absolútne správne, logické a riadne odôvodnené. Súd prvej inštancie prihliadol na záujem maloletej, vykonal dostatočné a potrebné dôkazy vo vzťahu k záujmu maloletej a svoje rozhodnutie založil na absolútne správnych zisteniach.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa [§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP], po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ podľa obsahu podania (§ 124 ods. 1 CSP) použil podľa obsahu podania (§ 124 ods. 1 CSP) zákonom prípustné odvolacie dôvody [§ 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP], preskúmal rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je sčasti dôvodné a napadnutý rozsudok treba preto v príslušnom rozsahu pre nesprávne právne posúdenie veci prvoinštančným súdom zmeniť (§ 388 CSP).

11. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu v tomto konaní o starostlivosti súdu vo veciach maloletých [§ 111 písm. c) CMP], v ktorom nie je viazaný rozsahom, ani dôvodmi podaného odvolania (§ 65 a § 66 CMP v spojení s § 23 ods. 2 CMP), bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, ktoré viedli k zamietnutiu návrhu na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, úprave styku otca s maloletou a k zvýšeniu výživného v rozsahu bežného výživného.

12. Svojou prvou odvolacou námietkou otec vytyka súdu prvej inštancie nesprávne rozhodnutie v časti striedavej osobnej starostlivosti o maloletú.

13. Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa týkajú maloletého dieťaťa, je jeho záujem. Záujem dieťaťa musí byť primárnym hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi (článok 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa). Pojem najlepši

záujem dieťaťa je komplexný a jeho konkrétna aplikácia závisí od okolností a individuálnej situácie dieťaťa. Štát a jeho orgány sú povinné nielen rešpektovať, ale aj vykonávať právo dieťaťa na posúdenie a uplatňovanie jeho najlepšieho záujmu. To znamená povinnosť v každej etape prijímať a realizovať všetky potrebné opatrenia a postupovať tak, ako je to potrebné pre výkon tohto práva dieťaťa. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny (čl. 5 ZoR).

14. Starostlivosť o maloletého je jednou vecí, ktoré sa ho bytostne týkajú. Zároveň ide o otázku, na ktorej by sa mali rodičia, ktorí spolu nežijú, dohodnúť (§ 36 ods. 1 ZoR). Ak sa dohodnúť nedokážu, súd určí, či sa maloleté dieťa zveruje do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov alebo do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Predpokladom striedavej osobnej starostlivosti je spôsobilosť oboch rodičov dieťa vychovávať. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa (§ 24 ods. 2 ZoR).

15. Odvolací súd poznamenáva, že nepochybuje o tom, že otec má záujem o striedavú osobnú starostlivosť o maloletú J., ako to zdôrazňuje v odvolaní. Je pravda, že záujem rodiča o striedavú osobnú starostlivosť je podľa § 24 ods. 2 ZoR predpokladom na to, aby sa vôbec o takejto forme starostlivosti uvažovalo. Z hľadiska splnenia materiálnych podmienok na rozhodnutie o takejto forme starostlivosti je ale záujem rodiča, nech je akokoľvek úprimný, druhoradý. Rozhodujúcou otázkou, ktorú musí súd skúmať, ak rodič súhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou, je záujem maloletého. Ak striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloletého, nemožno ju upraviť.

16. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie sa v danej veci dostatočne zaoberal otázkou, či sú splnené podmienky na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Vychádzal pritom nielen zo skutkových tvrdení účastníkov, listinných dôkazov, znaleckého posudku, vyjadrení a správ procesného opatrovníka, ale aj z názoru maloletej, ktorá je vzhľadom na stanovisko znalkyne nepochybne schopná ho zrozumiteľne vyjadriť (§ 38 ods. 1 CMP, bod 44 napadnutého rozsudku).

17. Maloletá, ktorá je v súčasnosti v osobnej starostlivosti matky, je silno citovo naviazaná na matku, rodinu pre ňu predstavuje len jej spojenie s matkou. Matka je pre maloletú najbližšou vzťahovou osobou. Maloletá sa primkla k matke a vyjadruje k nej jednoznačnú lojalitu. Maloletá pri znaleckom vyšetrení priamo pred otcom vyslovila, že nechce byť zverená do striedavej osobnej starostlivosti a tento svoj názor jednoznačne prezentovala aj pri svojom výsluchu na súde, kde rovnako ako u znalkyne uviedla, že počas víkendového pobytu u otca jej chýba matka. Otec v odvolaní tieto závery súdu prvej inštancie (obsiahnuté v bode 43 napadnutého rozsudku) relevantným spôsobom nespochybnil a ani odvolací súd nevidí žiadny dôvod sa od nich odkláňať.

18. Odvolací súd dáva za pravdu otcovi v tom, že to, či je striedavá osobná starostlivosť v záujme maloletého dieťaťa, má právomoc posúdiť len súd, pretože ide o otázku právnú, a nie skutkovú (pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10.07.2013, sp. zn. II. ÚS 97/2013). Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je ale zrejmé, že znalkyňa sa k tejto otázke vyjadrovala výlučne z pozície psychológa, keď uviedla, že „z psychologického hľadiska“ nie je v záujme maloletej jej zverenie do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, ale jej ponechanie v osobnej starostlivosti matky a rozšírenie styku s otcom na každý druhý víkend, prípadne jeden až dva dni v týždni popoludní (bod 52 napadnutého rozsudku). Posúdenie záujmu maloletej z právneho hľadiska už vykonal súd prvej inštancie, keď vyslovene konštatoval, že zohľadnil citové väzby maloletej k obojmu rodičom, jej vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia, schopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa a názor dieťaťa (bod 40 napadnutého rozsudku).

19. Odvolací súd len zdôrazňuje, že citový vzťah maloletej je užší k matke, než k otcovi (silnú väzbu na matku konštatovala aj znalkyňa - kreslí matku a seba, č. l. 155). Matka tiež dostatočným

spôsobom dbá na vývinové potreby maloletej, ktorá riadne plní školskú dochádzku a dosahuje výborné výsledky. Rovnako to platí pre mimoškolské aktivity, v rámci ktorých matka podporuje maloletú v jej záľube spočívajúcej v tréningoch hip-hopového tanca v tanečnej škole, ktorá ju nominovala na svoju reprezentáciu a všeobecne si maloletú veľmi pochvaľuje. Výchovné prostredie u matky je stabilné a nič nenaznačuje, že by maloletá akýmkoľvek spôsobom strádala. Záver súdu prvej inštancie, že fyzické trestanie maloletej nebolo preukázané, sa otcovi nepodarilo v odvolaní vyvrátiť (pozri aj ďalší bod tohto rozsudku). K fyzickému trestu v podobe facky sa otec vracia v odvolacej replike, keď zdôrazňuje, že maloletá nevypovedala pravdu o tom, že ju matka bije. Pokiaľ maloletá zvolila možnosť zamlčať facku od matky za zlé známky, treba prihliadať na to, že sa tak udialo počas výsluchu v súdnom konaní vyvolanom otcom a na to, že záujem otca je v rozpore so záujmom matky, ktorá je pre maloletú aktuálne citovou a životnou oporou. Maloletá sa tak ocitá v strede konfliktu medzi svojimi rodičmi, ktorých má zjavne oboch veľmi rada a s ktorými má pomerne pekný vzťah primeraný času s nimi strávenému. Len ťažko by bolo možno maloletej v jej veku vyčítať, že sa pri opise skutočností prikloní na stranu rodiča, s ktorým má predsa len vrúcnejší vzťah. Navyše, keď otec maloletú konfrontoval po pojednávaní, na ktorom podľa neho nehovorila pravdu, povedala, že za posledných niekoľko mesiacov žiadnu facku nedostala. Odvolací súd preto nezdieľa názor, že vyššie uvedené skutočnosti by mali vplyv na záver prvoinštančného súdu o vhodnom výchovnom prostredí u matky. Čo sa týka schopnosti rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o maloletú, ani tu nie je priestor na odchylenie sa od toho, ako súd prvej inštancie posúdil zistený skutočný stav. Otec v odvolaní vykresľuje matku ako neschopnú komunikácie, hoci znalkyňa aj v súvislosti s otcom skonštatovala, že situačne môže byť výbušný (č. l. 153). Konfliktná povaha jedného z rodičov môže, ale nemusí byť dôvodom problematickej vzájomnej komunikácie. Otec tvrdí, že nie je konfliktný typ, ale na druhej strane bolo spoľahlivo zistené a vyplýva to aj z jeho vyjadrení a postoja v konaní, že nerešpektuje význam a úlohu matky v živote dcéry, aj u neho prevláda nedôvera voči matke, je presvedčený o negatívnom až deštruktívnom vplyve matky na život maloletej. Má sklon k súťaživosti, je silnou osobnosťou a neakceptuje výchovné metódy toho druhého, vyčíta matke jej nedostatky a obviňuje ju. To v podstate platí naopak aj pre matku. Tieto okolnosti (bez ohľadu na to, ktorý z rodičov je konfliktnejší) nepochybne výrazne ovplyvňujú schopnosť rodičov viesť konštruktívny dialóg a sú dostatočným dôvodom na to, aby bola vzájomná komunikácia medzi rodičmi napätá a problematická. Prvoinštančný súd na základe výsledkov znaleckého dokazovania v súvislosti s povahovými črtami rodičov dostatočne zrozumiteľne a jasne opísal, prečo je komunikácia medzi nimi problematická a z akého dôvodu predstavujú tieto ťažkosti prekážku pre striedavú osobnú starostlivosť. Odkaz otca na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 13CoP/2/2014, je nepríhodný, pretože dané rozhodnutie otázku striedavej osobnej starostlivosti vôbec neriešilo. Súd prvej inštancie tiež spôsobom súladným so zákonom (§ 38 ods. 1 a 2 CMP) zisťoval názor maloletej výsluchom pred znalkyňou, ako aj na pojednávaní, z ktorého vyplynulo, že maloletá nemá záujem na takejto forme osobnej starostlivosti. Maloletá o. i. totiž vypovedala, že niekedy je pre ňu ťažké prežiť víkend u otca, pretože tri dni sú veľa, chýba jej matka. Ak aj otcovi povedala na striedavú osobnú starostlivosť áno, bolo to buď zo strachu, aby otec nekričal, alebo pod nátlakom, keď ju otec nepustil do bazéna, kým mu nepovedala, čo chcel počuť (č. l. 155).

20. Nemožno súhlasiť s výhradou otca, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože nevykonal ním navrhnutý dôkaz v podobe obrazovo-zvukového záznamu. Je len na súde rozhodnúť, či navrhnutý dôkaz vykoná. Pri tomto rozhodovaní posudzuje predovšetkým zákonnosť a účelnosť takéhoto dôkazu. Ak má súd tvrdené skutočnosti dostatočne preukázané prostredníctvom konkrétneho dôkazu, nie je potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie na potvrdzovanie správnosti skutkových záverov vyvođených z takéhoto dôkazu. Aj v danej veci súd prvej inštancie zo znaleckého posudku vyvodil, že fyzické trestanie maloletej nebolo preukázané. Prvoinštančný súd dostatočne jasne vysvetlil, z akých dôvodov tento dôkaz nevykonal (bod 94 napadnutého rozsudku). Rozhodujúce skutočnosti bolo možné preukázať aj dôkazmi, ktoré neboli získané v rozpore so zákonom a ktoré nezasahujú do absolútnych osobnostných práv maloletej, teda výsluchom otca, matky, maloletej a znalkyne. Súd prvej inštancie všetky tieto dôkazy vykonal a vyvodil z nich správne skutkové závery, na ktoré odvolací súd odkazuje. Odvolací súd na tomto mieste dopĺňa, že otec na facky upozorňuje ako na trestanie v súvislosti so školskými povinnosťami maloletej, ktoré ale - ako súd prvej inštancie zistil - maloletá riadne plní, pretože má samé jednotky (dvojku mala len raz), takže maloletá zjavne nedáva dôvod na to, aby bola trestaná. Aj keby sa preukázalo, že matka volí tento spôsob výchovy, hoci zjavne sú aj lepšie metódy, vzhľadom na intenzitu, frekvenciu a súvislosti, pri ktorých sa tak podľa otca deje, odvolací súd opakuje, že nejde o okolnosť, ktorá by mala rozhodujúci vplyv na posúdenie vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti.

21. Čo sa týka možného ovplyvňovania maloletej matkou, odvolací súd takisto upriamuje pozornosť na výsledky dokazovania pred prvoinštančným súdom. Otázka, či je dieťa zmanipulované, je otázkou odbornou, pretože si vyžaduje komplexné vyhodnotenie verbálnych i neverbálnych prejavov dieťaťa tak v prítomnosti rodiča, ako aj bez neho. Náznaky manipulácie sa ale počas znaleckého dokazovania nepreukázali. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že tu nie sú okolnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že maloletá neprejavuje slobodnú vôľu, keď sa vyjadruje pred procesným opatrovníkom, znalkyňou alebo súdom. Otcov názor, že je úplne prirodzené, že keď 9-ročné dieťa trávi 95 % času s matkou, bude hovoriť to, čo chce matka, sa zakladá len na zovšeobecnených domnienkach. Maloletá pomerne podrobne opísala svoje negatívne pocity z otázok o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré jej otec dával napríklad v aute. Bolo by len čistou špekuláciou predpokladať v tejto veci, že by matka bola schopná takpovediac naprogramovať aj takto prejavené pocity maloletej. Viaceré výskumy na deťoch z rozvádžajúcich sa rodín dospeli k záverom, že deti sú odolné a nie sú ľahko „programovateľné“ k tomu, aby odmietli druhého rodiča. Výskumy nasvedčujú, že očierňovanie má bumerangový účinok. Deti bežne hlásia, že sa cítia emočne menej blízko voči rodičovi, ktorý ohovára, než voči rodičovi, ktorý je terčom ohovárania. Ohováranie často viac poškodzuje vzťah dieťaťa s ohovárajúcim, než s ohováraným rodičom (JOHNSTON, J. R. WALTERS, M. G. a OLESEN, N. W. 2005. Is it alienating parenting, role reversal or child abuse? A study of children's rejection of a parent in child custody disputes. Journal of Emotional Abuse 5(4), 191-218). Predpoklad, že rodič, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, ho vie ľahko manipulovať, sa zakladá len na dojmoch, a preto nie je správny. Preto nemožno „vinu“ za vyjadrenia maloletej, ktoré jednému z rodičov nevyhovujú, automaticky pripisovať druhému rodičovi.

22. Odvolací súd preto súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že hoci obaja rodičia sú spôsobilí maloletú J. vychovávať, striedavá osobná starostlivosť by nebola v záujme maloletej, ani by neboli takto lepšie zaistené jej potreby. Otec tiež neodôvodnene sponchybňuje, či je matka tým správnym rodičom, ktorému by dieťa malo byť zverené do starostlivosti. Pokiaľ je striedavá osobná starostlivosť vylúčená, pretože objektívne nie je v záujme dieťaťa, aby bolo dlhší čas u otca, je samozrejmé, že nie je dôvod na zverenie maloletého do starostlivosti otca, a musí sa zveriť matke, s ktorou má zdravý a pevný citový vzťah a ktorá sa o neho riadne stará.

23. Súd prvej inštancie teda nepochybil, ak návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zamietol.

24. Dôvodná je ale námietka otca, že súd prvej inštancie pochybil pri právnom posúdení veci, pokiaľ ide o realizáciu styku. Súd prvej inštancie síce identifikoval relevantné ustanovenia zákona o rodine (§ 24 ods. 4 a § 25 ods. 1, 2 a 3 ZoR), no na daný skutkový stav ich neuplatnil správne. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie totiž konštatuje, že o styku rozhodol v záujme maloletého dieťaťa.

25. Pri rozhodovaní o starostlivosti o maloleté dieťa treba vychádzať z predpokladu, že záujmom dieťaťa je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov (pozri v tomto zmysle nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. I. ÚS 2482/13). Pojem „v starostlivosti oboch rodičov“ nemožno chápať ako paušalizáciu (uprednostnenie) striedavej starostlivosti ako základného východiska pri rozhodovaní o výchove detí. Naopak je nevyhnutné, aby všeobecné súdy vždy zohľadnili ad hoc všetky okolnosti posudzovanej veci a rozhodli o forme starostlivosti v najlepšom záujme dieťaťa - tak, aby bol podiel oboch rodičov na starostlivosti a výchove dieťaťa zásadne rovnocenný, čo možno dosiahnuť aj zverením dieťaťa do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov, avšak za zodpovedajúcej úpravy styku dieťaťa s druhým rodičom (pozri v tomto zmysle nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. IV. ÚS 1921/17).

26. Ako už odvolací súd vysvetlil vyššie, podmienky na striedavú osobnú starostlivosť neboli splnené. To však neznamená, že tu nie je priestor na úpravu styku v širšom rozsahu, ak je to v záujme maloletej.

27. Extenzívne rozširovanie styku, ako to navrhoval otec, by ale nebolo v záujme maloletej, pretože by sa blížilo striedavej osobnej starostlivosti. Otec namieta, že súd prvej inštancie určil styk len na 4 dni v mesiaci. To však nie je pravda. Otec opomína, že styk s maloletou mu súd prvej inštancie umožnil nielen cez víkendy, ale aj v priebehu týždňa a zabúda aj na to, že jeho styk s maloletou počas školských prázdnin (jarné, letné, jesenné, vianočné a veľkonočné) bol určený de facto v rozsahu striedavej osobnej starostlivosti. Otec neopodstatnene vyčíta prvoinštančnému súdu, že ani nerozmyšľal nad rozšíreným stykom. Súd prvej inštancie pritom rozšíril styk oproti doterajšej úprave pôvodným rozsudkom, takže mu

nemožno v tomto smere vytýkať, že by nad jeho rozšírením neuvažoval. Okrem toho - ako už odvolací súd spomenul vyššie - otcom formulovaný rozsah styku sa vo výsledku nelíši od striedavej osobnej starostlivosti (pozri bod 89 napadnutého rozsudku). Otec sa v odvolaní sústreďuje na vlastné predstavy o realizácii styku a predostiera ciele, ktoré formuluje výlučne zo svojho hľadiska. Vôbec sa pritom nezaobrá tým, ako sa maloletá postavila k rozšírenému styku. Odvolací súd preto v tejto súvislosti zdôrazňuje zistenia súdu prvej inštancie, ktoré vyplynuli z dokazovania, a podčiarkuje, že maloletá vyjadrila spokojnosť s rozsahom doterajšieho styku a nesúhlasila so stykom presadzovaným otcom. V kontexte so závermi znaleckého dokazovania a vyjadrenia procesného opatrovníka tak nemožno dospieť k inému záveru, než aký súd prvej inštancie vzal za základ svojho rozhodnutia, teda že otcom navrhovaný rozšírený styk nie je v záujme maloletej.

28. Pokiaľ ide o názor Krajského súdu v Nitre vyslovený v rozsudku zo 16.03.2016, sp. zn. 25CoP/11/2016, na ktorý odkazoval otec, tento nie je v rozpore s tým, ako vec posúdil súd prvej inštancie. Otec bude mať pravidelný kontakt s maloletou, ktorý mu umožní realizovať svoje výchovné pôsobenie v miere primeranej aktuálnym záujmom a potrebám maloletej. Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že Krajský súd v Nitre v otcom citovanej veci upravil styk tamojšieho otca v rozsahu užšom, než je styk tunajšieho otca upravený v napadnutom rozsudku.

29. Hoci návrh otca na úpravu styku bol priširoký, odvolací súd zastáva názor, že bude v záujme maloletej, ak sa styk rozšíri o ďalší deň v priebehu pracovného týždňa a upraví sa počas letných prázdnin. Odvolací súd v tejto súvislosti vychádza z výsledkov psychologického posúdenia obsiahnutých v znaleckom posudku, v ktorom znalkyňa síce striedavú osobnú starostlivosť vylúčila, no dospela k odporúčaniu rozšíriť styk aj v priebehu týždňa o jeden až dva dni. Súd prvej inštancie určil styk otca s maloletou počas každého párneho kalendárneho týždňa v stredu od 14.30 hod. do 18.30 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme v školskom zariadení a po ukončení styku ju odovzdá matke v mieste jej bydliska. Keďže otec maloletej preukázal spôsobilosť starať sa o maloletú, má s maloletou pekný vzťah, dokážu si bez problémov spolu vytvoriť program vo voľnom čase a medzičasom otec prejavil vôľu podporovať maloletú aj v hip-hope, keď jej umožnil trénovať aj u seba doma, bude na mieste prikloniť sa k tomu, že bude v záujme maloletej rozšíriť styk otca s maloletou o ďalší deň. Otec má pravdu aj v tom, že počas prvoinštančným súdom určených 4 hodín by nebolo efektívne cestovať s maloletou do miesta otcovho bydliska a krátko na to späť do Y.. Maloletá u otca prespáva počas víkendov už dlhší čas, čo svedčí o tom, že má vytvorené podmienky na to, aby sa tak dialo aj počas týždňa, takže vyjadrenie maloletej, že si prespatie cez týždeň neželá, neobstojí. Podľa odvolacieho súdu bude prospešné tak pre otca, ako aj pre maloletú umožniť prespatie maloletej u otca aj zo stredy na štvrtok, v dôsledku čoho nebudú viazaní len na obmedzené možnosti mimo bydliska otca a zároveň sa tak vytvorí aj priestor na to, aby sa maloletá u otca pripravila na vyučovanie v škole a na hip-hopový krúžok, ktorý máva vo štvrtok do 18.30. Po skončení krúžku otec dopraví maloletú do miesta bydliska matky, kde ju matke odovzdá.

30. Pokiaľ ide o styk otca s maloletou počas letných prázdnin, odvolací súd sa prikláňa k návrhu otca, že je vhodnejšie, aby sa predĺžil interval styku z jedného týždňa na dva týždne. Leto je obdobie dovoleniek a platí pravidlo, že ak sa dovolenka poskytuje v niekoľkých častiach, mala by byť aspoň jedna časť najmenej dva týždne (§ 111 ods. 5 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce). Rodičom sa tiež umožní ľahšie si naplánovať dovolenku a bude zároveň v záujme maloletej, ak bude môcť namiesto častého striedania pobytu tráviť v lete neprerušene viac času s tým-ktorým rodičom. Odvolaciemu súdu sa javí takéto riešenie zmysluplné a ani matka, ani procesný opatrovník nevzniesli v odvolacom konaní proti návrhu otca žiadne relevantné výhrady.

31. Keďže pre maloletú bude prospešná práve takáto úprava styku s otcom, odvolací súd dospel k odlišnému právnomu posúdeniu záujmu maloletej ako súd prvej inštancie, čo odôvodňuje zmenu napadnutého rozsudku v tomto rozsahu.

32. Svoju tretiu odvoláciu námietku otec zameral na spôsob, akým súd prvej inštancie určil jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletej.

33. Z ustanovení zákona o rodine (najmä § 62 ods. 2, 4 a 5 a § 75 ods. 1) vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa treba skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej

úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného, akými sú napríklad liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu, a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť, ďalej k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú

34. Na účely posúdenia vyššie uvedených hľadísk nebolo potrebné zopakovať ani dopĺňať dokazovanie (§ 68 CMP), preto odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP).

35. Odvolací súd sa stotožňuje s postupom súdu prvej inštancie, ktorý za východisko pri určení zárobkových schopností a možností otca považoval práve jeho zárobok dosiahnutý v roku 2018. Bez ohľadu na to, aký bol skutočný dôvod skončenia pracovného pomeru otca dohodou, súd prvej inštancie z dokazovania vyvodil správny záver, že otec je schopný dosahovať zárobok vo výške svojej priemernej mzdy za spomenutý rok. Otcove námietky týkajúce sa jeho vzdelania a stavu trhu práce neobstoja, pretože odvolaciemu súdu je známe (§ 186 CSP), že priemerná mzda majstrov mechanickej dielne (autoopravárov a pod.) sa pohybuje nad 1.000 €, že takéto ponuky sa nachádzajú aj v Trnavskom kraji a že komunikácia v cudzom jazyku sa vyžaduje najčastejšie najviac na základnej úrovni, ktorú možno dosiahnuť už na krátkodobom jazykovom kurze (pozri napríklad aj E.).

36. Otec prvoinštančnému súdu predovšetkým vytýkal, že jeho potenciálny priemerný mesačný zárobok vypočítal na základe údajov o vyplatenej mzde za rok 2018 aj s použitím jednomesačného odstupného, ktoré otec dostal v súvislosti so skončením pracovného pomeru v decembri 2018. Možno súhlasiť s tým, že odstupné nie je pravidelným príjmom zamestnanca, jeho výška je premenlivá a zamestnancovi naň nevzniká nárok pri každom skončení pracovného pomeru. Prvoinštančný súd tak v tejto časti zistený skutočný stav nesprávne právne posúdil, pretože hoci bolo odstupné otcovi vyplatené, na účely ustálenia jeho priemerného mesačného zárobku rozhodujúceho pre určenie vyživovacej povinnosti podľa § 75 ods. 1 ZoR mal vychádzať len zo sumy čistej mzdy vyplatenej za dané obdobie. Ak sa teda výnimočná decembrová mzda obsahujúca aj odstupné a s ním súvisiace odvody nezohľadní, priemernú mzdu otca za rok 2018 možno ustáliť v sume $[(1.167,49 + 1.271,55 + 1.058,64 + 1.059,97 + 1.070,62 + 1.074,93 + 1.106,12 + 1.175,53 + 1.161,62 + 1.107,87 + 1.044,76) : 11] = 1.118,10 \text{ €}$.

37. Odvolací súd nepovažuje za dôvodnú námietku otca, že napadnutý rozsudok je v časti určenia výživného nepreskúmateľný pre nedostatočné odôvodnenie. Súd prvej inštancie sa podrobne zaoberal pravidelnými i mimoriadnymi výdavkami maloletej na stravu, družinu, voľnočasové aktivity, školské potreby, oblečenie, drogériu, zdravotnú starostlivosť a konštatoval, čo považoval za preukázané a dôvodné (bod 64). Následne sa venoval príjmu matke a jej životným nákladom (body 64 a 65) a v ďalšej časti vyhodnocoval pomery na strane otca (body 66 až 68). Ďalej uzavrel, že došlo k zmene pomerov tak na strane maloletej a jej matky, ako aj u otca (body 69 až 73), tieto právne posúdil a určil otcove schopnosti a možnosti dosahovať mzdu v určitej výške (body 74 a 75). Napokon dodal, že vychádzal z potenciálneho príjmu otca, zistil, že určené výživné (ktoré zvýšil zo 130 € na 230 €) spolu s prídavkom na dieťa a výživným zo strany matky, u ktorej rovnako došlo k zmene pomerov zvýšením jej príjmu, pokryje odôvodnené potreby maloletej J. vo výške cca 360 € mesačne a zároveň vyslovil názor, že stanovené výživné zodpovedá zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca. Pre úplnosť súd prvej inštancie doplnil, že matka sa na úhrade výživného na maloletú podieľa ešte aj osobnou starostlivosťou a jej príjem je nižší ako príjem otca, preto nie je dôvodné, aby matka hradila polovicu, resp. väčšiu časť výdavkov maloletej. Zohľadnil aj situáciu na strane otca, keď konštatoval, že otcovi po úhrade výživného vo výške 230 € zostane suma 957 €, ktorá je dostatočná na úhradu

ostatných výdavkov otca. Za odôvodnené výdavky otca nepovažoval výdavok na poistenie maloletej v sume 78,57 € a sporenie maloletej v sume 20 €, ktorou sumou môže prispievať otec prispievať na potrebné bežné výživné zvýšené práve o sumu 100 € (bod 76). Ako je zrejmé, odôvodnenie súdu prvej inštancie je vo vytýkanom rozsahu dostatočne podrobné a jasné a nevykazuje znaky arbitrárnosti, ktoré by umožnili súhlasiť s výhradou otca o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku. To, že zvýšené výživné zodpovedá určitému percentuálnemu podielu zárobku otca, samé o sebe neznamena, že neboli zohľadnené skutkové okolnosti v tomto konkrétnom prípade. Opak je pravdou, ako to dokazujú vyššie spomenuté body napadnutého rozsudku. Z odôvodnenia je zrejmý myšlienkový postup súdu prvej inštancie pri použití § 75 ods. 1 CSP.

38. Ďalšia výhrada otca sa týkala odlišného právneho posúdenia výdavkov z hľadiska ich nevyhnutnosti.

39. Otec má pravdu v tom, že výdavky matky na mobil mesačne v sume 70 € sú privysoké. Matka tvrdí, že podnikateľskú činnosť nevykonáva už niekoľko rokov, čo znamená, že odôvodnené sú výdavky len na bežnú komunikáciu. Odvolaciemu súdu je známe (§ 186 CSP), že slovenskí operátori ponúkajú programy zahŕňajúce neobmedzené volania do všetkých sietí na Slovensku mesačne za cenu v rozmedzí 30 - 40 €. Preto možno mesačné výdavky matky na mobil považovať za nevyhnutné najviac v rozsahu 40 €.

40. Na druhej strane sa však nemožno stotožniť s tým, že by v prípade platenia poistného pre maloletú, sporenia pre maloletú a doplnkového dôchodkového sporenia išlo o nevyhnutné výdavky otca. Sporenie pre maloletú na osobitnom účte zriadenom rodičom, ktorý má právo s ním nakladať nemožno na tento účel považovať za nevyhnutný výdavok, pretože tvorba úspor prichádza do úvahy len v režime § 63 ods. 3 ZoR, ktorý použitie takto nasporených prostriedkov podmieňuje súhlasom súdu. Navyše, v konaní účastníci netvrdili a ani to nevyšlo najavo, že by majetkové pomery otca, ktorý nevlastní ani nehnuteľnosť, umožňovali tvorbu úspor podľa § 63 ods. 3 ZoR. Otcovi nič tiež nebráni, aby nasporenou sumou prispieval na výživné maloletej, a to tak, že ju poukáže matke v rámci bežného výživného. Obdobný záver platí aj pre poistenie, pretože to sa z hospodárskeho a motivačného hľadiska len málo líši od sporenia (poistenie núti poistníka pravidelne si „sporiti“ v podobe poistného, aby mal v prípade potreby dostupné peňažné prostriedky - poistné plnenie). Aj túto sumu môže otec uhrádzať matke v rámci bežného výživného. V oboch prípadoch tiež platí, že danou sumou disponuje otec, a nie maloletá. Doplnkové dôchodkové sporenie je - ako to naznačuje aj jeho názov - len doplnkové k dôchodku, ktorý sa poberá z I. alebo II. piliera, preto sporenie v tomto III. pilieri nemôže byť prednejšie, ako potreby maloletej, teda tento výdavok nepredchádza plneniu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (prvá veta § 62 ods. 5 ZoR).

41. Čo sa týka výdavkov matky na bývanie (mesačne 175 €), nemožno súhlasiť s otcom, že súd prvej inštancie ich nesprávne právne posúdil ako nevyhnutný výdavok v celej výške, hoci by mal pokrývať režijné náklady na štandardný dvojizbový byt. Neobstojí tvrdenie otca, že kým v danom byte býval s matkou a maloletou on, boli výdavky 120 € mesačne, pretože to bolo v roku 2012 a medzičasom (za 9 rokov) došlo k zdraženiu jednotlivých vstupov (elektrická energia, plyn, poplatky za odvoz odpadu atď.). Bežné výdavky na bývanie sú všeobecne známe a netreba ich osobitne dokazovať. Odvolaciemu súdu sa mesačný režijný výdavok na bývanie trojčlennej rodiny vo výške 175 € nejaví ako neprímeraný ani neodôvodnený, a teda prvoinštančný súd nepochybil, ak ho posúdil ako nevyhnutný.

42. Neobstojí argument otca, že je všeobecne známa skutočnosť, že pri deťoch do troch rokov sú výdavky vyššie ako u starších detí. Práve naopak, súdna prax je jednotná a vychádza zo všeobecnej skúsenosti, že výdavky na staršie deti časom narastajú a neklesajú (po troch rokoch pribúdajú výdavky spojené s predškolským vzdelávaním, voľnočasovými aktivitami, obliekaním, stravovaním a pod.). Na podporu svojho tvrdenia otec nepredložil žiadny dôkaz a ani ho nijako bližšie nevysvetlil. Pokiaľ ide o príjem matky, súd prvej inštancie jasne opísal, akým spôsobom sa zvýšili aj jej výdavky. Nadobudnutím bytu do osobného vlastníctva sa síce matka zbavila povinnosti platiť nájomné, no ako sám otec uznáva, splácanie hypotekárneho úveru sa nájomnému vyrovná, čo v konečnom dôsledku neznamená zlepšenie majetkových pomerov matky. Pokiaľ totiž matka prestane hypotekárny úver splácať, vystavuje sa vysoko pravdepodobnému riziku, že o takto financovanú nehnuteľnosť príde.

43. Podľa názoru odvolacieho súdu teda súd prvej inštancie dostatočne zreteľne vysvetlil, v čom spočíva zmena pomerov v prospech matky, ako dospel k určeniu mesačných výdavkov na odôvodnené potreby

9-ročnej maloletej vo výške 349,17 € a správne posúdil skutočnosti rozhodujúce na určenie výživného na strane matky, s výnimkou spomenutých výdavkov na mobil, ktoré treba v rozsahu 30 € posúdiť ako nie nevyhnutné. Ako je zrejme z ustálenej súdnej praxe, na ktorú v podstate poukazuje aj otec vo svojom odvolaní, náklady na výživné povinného rodiča by mali predstavovať do 30 % z čistého dosahovaného alebo potenciálneho príjmu povinného rodiča, treba však prihliadať na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu. Dôležitým objektívnym hľadiskom je vek dieťaťa, pretože jeho potreby sa časom menia tak, že vyžadujú vyššie náklady. Horná hranica 30 % preto zodpovedá potrebám detí blížiacich sa vekovo stavu, keď sú schopné samostatne sa živiť, zväčša sa teda týka obdobia po skončení povinnej školskej dochádzky, na ktorú nadväzuje vysokoškolské štúdium. Vzhľadom na vek maloletej v prejednávanej veci by sa preto primerané výživné malo pohybovať v rozmedzí 15 - 20 % z čistého dosahovaného alebo potenciálneho príjmu povinného rodiča. V danom prípade predstavuje potenciálny priemerný mesačný príjem otca po odčítaní odstupného v decembri 2018 sumu 1.118,10 €, v dôsledku čoho by sa mesačné výživné malo určiť v rozpätí 168 € - 224 €. Keďže v prvoinštančnom konaní nevyšlo najavo, že by si výživa maloletej vyžadovala zvýšené výdavky, všetko vyššie uvedené s prihliadnutím na nevyhnutné výdavky matky vrátane toho, že otec bude v porovnaní s rozsahom styku určeným v napadnutom rozsudku s maloletou tráviť o čosi viac času (jeden deň navyše každý druhý týždeň), v dôsledku čoho bude maloletá kratšie v osobnej starostlivosti matky, vedie odvolací súd k záveru, že vyživovaciu povinnosť otca voči maloletej treba určiť podľa § 75 ods. 1 ZoR v sume 200 € mesačne od podania návrhu (keďže neboli tvrdené ani zistené žiadne dôvody hodné osobitné zreteľa podľa § 77 ods. 2 ZoR pre skoršiu zmenu), čo zodpovedá 17,5 % čistého potenciálneho príjmu otca.

44. Ďalšie odvolacie argumenty otca ale i argumenty matky odvolací súd nepovažoval pre rozhodnutie vo veci samej za rozhodné. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľa zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 CSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

45. Zvýšením výživného vznikol otcovi nedoplatok na výživnom. Výpočet výšky nedoplatku na výživnom založený na počte a rozsahu otcom vykonaných platieb (bod 83 napadnutého rozsudku) účastníci konania v odvolacom konaní nenamietali, preto z neho odvolací súd vychádzal. Súd prvej inštancie zistil, že nedoplatok na výživnom za obdobie od podania návrhu 05.11.2018 do 31.10.2020 je 2.386,84 €. Keďže ale odvolací súd vo výsledku znížil sumu mesačného výživného určeného súdom prvej inštancie o 30 €, otcovi vznikol v dôsledku celkového zvýšenia výživného dlh na výživnom za 26 dní mesiaca október 2018 v sume $(200 : 31 \times 26) - 130 \text{ €} = 37,74 \text{ €}$ (v októbri 2018 zaplatil namiesto 167,74 € len 130 €) a za 23 mesiacov v sume $23 \times 70 \text{ €} = 1.610 \text{ €}$ (namiesto 200 € platil len 130 €), čo z obdobia od 05.11.2018 do 31.10.2020 predstavuje spolu nedoplatok $37,74 + 1.610 = 1.647,74 \text{ €}$. V odvolacom konaní účastníci netvrdili, že by otec výživné neplatil, preto odvolací súd vychádzal z toho, že od 01.11.2020 prispieval otec na výživu maloletej už zvýšenou sumou (230 €), v dôsledku čoho mu vznikol za obdobie od novembra 2020 do augusta 2021 preplatok $10 \times 30 = 300 \text{ €}$, ktorý treba odčítať. Celkový nedoplatok otca za obdobie od 05.11.2018 do 31.08.2021 tak odvolací súd ustálil vo výške $1.647,74 - 300 = 1.347,74 \text{ €}$.

46. Odvolací súd na žiadosť otca prihliadol na jeho pomery (najmä aktuálny príjem) a ďalšie majetkové pomery, ktoré neumožňujú úhradu celého dlhu v danom objeme naraz. Z tohto dôvodu odvolací súd umožnil otcovi podľa § 232 ods. 4 CSP splácať nedoplatok na zročnom výživnom v sume 1.347,74 € v mesačných splátkach po 60 €, čo znamená, že dlžná suma bude uhradená približne do dvoch rokov, teda v primeranom horizonte.

47. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd s použitím § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutých výrokov II., III. a IV., zmenil predchádzajúci rozsudok súdu v rozsahu výživného a styku (§ 231 CSP) a v súlade s § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I ako vecne správny potvrdil.

48. Konanie o vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je konaním, v ktorom v zmysle § 52 CMP platí pri náhrade trov generálna klauzula, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Ich náhrada prichádza do úvahy vtedy, ak niektorý zo subjektov zavinil trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli (§ 53 CMP), alebo aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (§ 54 CMP). Keďže došlo k zmene rozhodnutia bolo povinnosťou odvolacieho súdu rozhodnúť o náhrade trov konania v oboch inštanciách (§ 396 ods. 2 CSP).

49. O trovách prvoinštančného ako aj odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle cit. § 52, § 58 CMP a § 396 ods. 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď podmienky pre prelomenie generálnej klauzuly nevyšli v konaní najavo.

50. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).